

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32,—
polletno Din 16,—, četrt-
letno Din 9,—, inozemstvo
Din 64,—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon Interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000,—, pol stran
Din 1000,—, četrt stran
Din 500,—, 1/8 strani Din 250,—
1/16 str. Din 125,—. Mali oglasi
si vsaka beseda Din 1.20.

Do 26. julija je še čas!

Opetovano smo v našem listu, ki z vso skrbljivostjo brani interese in koristi našega kmeta in delavca, opozorili na važnost sedanjega časa, ko se izvršuje zakon o likvidaciji agrarne reforme. Posebno smo priporočali vsem, ki pridejo v poštev, naj pravočasno izkoristijo ugodno priliko, ki jim jo nudi člen 24. omenjenega zakona, da pridejo do potrebnih pašnikov in gozdov. Ta člen namreč omogoča razlastitev gozdnih zemljišč v naši banovini, katera presega 1000 ha.

Veleposestva, ki pridejo v poštev.

Na našem Štajerskem in sosednem Koroškem in v Prekmurju pridejo v poštev ta-le veleposestva:

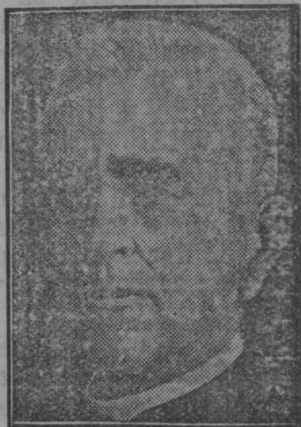
1. Grof Attems Ferdinand: Slovenska Bistrica (okoliš Slov. Bistrica, Podčetrtek, Sv. Peter pod Sv. Gorami in Pilštanj). Gozdno posestvo meri 3344 ha, v nekdanji ljubljanski oblasti pa 1436 ha, torej skupno 4780 ha.
2. Falter Hinko in Irena: Jurklošter. Posestvo meri 1455 ha.
3. Grof Herberstein Josip: Ptuj. Posestvo meri 1107 ha.
4. Hošek Rudolf: Planina. Posestvo meri 669 ha + 864 ha v nekdanji ljubljanski oblasti = 1533 ha.
5. Lenarčič Milan: Ribnica na Poh. Posestvo meri 1158 ha.
6. Perger Artur: Mislinje (sreski načelstvu Slovenjgradec in Konjice). Posestvo meri 2677 ha.
7. Windischgrätz Alfred: Rogatec (sreski načelstvu Šmarje pri Jelšah in Maribor desni breg). Posestvo meri 2519 ha.
8. Zabeo Alfonz: Fala. Posestvo meri 4198 ha.
9. Szapary Lad.: Murska Sobota. Posestvo meri 1127 ha.
10. Esterhazy Nik.: Dolnja Lendava. Posestvo meri 3849 ha. (Pogodba s križevsko imovinsko občino.)
11. Zichy Marija: Beltinci. Posestvo meri 1276 ha.
12. ThurnValsassina: Guštanj (sreski načelstvu Prevalje in Konjice). Posestvo meri 6484 ha.
13. Thurn-Douglas: Guštanj. Posestvo meri 3824 ha.
14. Windischgrätz Hugo: Konjice. Posestvo meri 3705 ha.

15. Windischgrätz Franc Jožef: Podsreda (Kozje, Podsreda, Sv. Peter p. Sv. Gorami). Posestvo meri 1221 ha.
16. Kobi Vladimir: Kozje. Posestvo meri 761 ha.

Upravičenci, ki pridejo v poštev.

Pravico zaprositi za dodelitev gozdov ali pašnikov imajo občine, zemljiške zajednice, imovinske občine, gospodarski odbori za posamezne dele občin, vse zadruge, zlasti še kmetijske, živinorejske in pašniške zadruge. Interesenti za dodelitev gozdov in pašnikov niso samo dotične občine, kjer leži veleposestvo ali del veleposestva, ampak tudi okoliške občine, ki morejo iz posestev imeti gospodarsko korist. Določba člena 24. zakona o likvidaciji agrarne reforme je bistveno ista kot določba zakona o nakazovanju kuriva in stavbnega lesa iz veleposestniških gozdov interesentom agrarne reforme v Sloveniji iz l. 1922. Novi zakon te pravice razširja na pašnjo, les za domačo industrijo in obrt ter za druge gospodarske potrebe.

V sedanjem položaju gre za to, da se občine ali zadruge, kjer obstojijo, prijavijo do 26. julija za svoje občane kot agrarni interesenti. Kdo bo v posameznih slučajih dobil pravico do gozda ali pašnika, o tem zakon ne govori, marveč bo o tem izšel poseben pravilnik in odločevalo bo ministrstvo. Sedaj torej gre za ugotovitev in zasiguranje pravice do zemlje. V zadnji številki smo objavili obrazec vloge, ki naj jo občine pošljejo preko banske uprave v Ljub-

Praški nadškof dr. Kordač, ki je zapustil odgovornosti polno mesto radi starosti.

ljani poljedelskemu ministrstvu. Prošnje naj so kolekovane s 5 + 20 dinarji. Ako še niste poslali te vloge, storite to takoj! Kot zadnji dan za pošiljanje takih vlog velja še 26. julij, to se pravi, ta dan poslane vloge še veljajo, ako so bile priporočeno poslane ter ima pošiljatelj o tem uradno potrdilo (recepis).

Huda stiska Nemčije po sprejemu Hooverjevega predloga. Obširno smo že poročali, kako dolgovernih pogajanj je bilo treba posebno med Francijo in Ameriko, predno je bil uveljavljen Hooverjev načrt, ki dovoljuje Nemčiji odložitev vojne odškodnine za eno leto. Ker pa Nemčija ni izpolnila jamstev, da bo porabila z odložitvijo pridobljeni denar za gospodarski dvig države, je pričel beg inozemskega kapitala iz nemške države in tudi Nemci sami so začeli z mrzlično naglico dvigati iz denarnih zavodov svoje prihranke. Tekom par dni je bila Nemčija že zopeč na robu finančnega propada. — Da bi otele Nemce finančnega poloma, so ponujale bančne skupine raznih velesil posojilo, a seveda pod gotovimi pogoji. Nemška vlada je odklonila ponudbe, ker noče pristati na jamstva političnega značaja, ki so jih zahtevali za dovolitev dolgoročnih kreditov v Londonu ter Parizu. Ta odklonitev pomenja toliko, da se Nemčija noče resno lotiti razorožitve in še bo naprej ogroževala mir v Evropi. Iz tokratnega skrajno opasnega finančnega položaja si je pomagala Nemčija na ta način, da je zaprla vlada na nedogleden čas borze in banke. Izplačila se smejo vršiti samo en dan v tednu, a še to samo po točno dokazani potrebi v skrajno omejenih svotah. Kljub prizadevanju vlade, da bi prepričala javnost o tem, da so njeni ukrepi glede borz in bank potrebni, je objela javnost bojazen. Ljudske mase so oblegale banke in zahtevale izplačilo vlog. Banke so morale zastražiti. Ko je pa javnost zvedela, da je Nemčija odklonila zunanjo pomoč, je vladalo po večjih nemških mestih razpoloženje kakor na predvečer nove vojne. Ljudje so začeli nalagati svoje prihranke v blago, zlatnino in v večje za-

loge živil, ker so se bali, da bi marka v vrednosti zopet ne padla. Da si odpomore vlada iz položaja, bo zmanjšala znatno uradniške plače in ob enem tudi sorazmerno znižala cene živilom.

Nemška samepomoč padla v vodo. Nemci so se hoteli potegniti iz finančne krize sami, ne oziraje se na pomoč od zunaj, pa ni šlo. Nemške banke kljub vsemu prizadevanju niso mogle zbrati dovoljnega kapitala in radi tega so se spustili Nemci v diplomatska pogajanja. Francoska vlada je dogovorno z ameriški in angleškimi politiki povabila dne 16. julija nemškega kanclerja dr. Brüninga in zunanjega ministra dr. Curtiusa v Pariz na razgovor. Nemška vlada je sprejela povabilo in radi tega je bil odpovedan nameravani poset angleških državnikov Macdonalda in Hendersona v Berlinu. V Parizu začeta pogajanja med Francozi in Nemčijo bi se naj zaključila ob navzočnosti zastopnikov vseh velesil v Londonu.

Nemška finančna kriza in druge države. Nemška gospodarska kriza je vplivala tudi na druge države. Madžarske banke so začasno zaprle svoje blagajne. Istotako so storile banke na Gdanskem. Švedske banke so odklonile izplačilo nemških čekov. Nič kaj dosti ni prizadeto od nemške krize čehoslovaško gospodarstvo.

Razgovori v Parizu. Obisk nemškega kanclerja dr. Brüninga, ki je prišel v Pariz v družbi zunanjega ministra dr. Curtiusa, je napravil po svetu, zlasti še med Francozi najboljši vtis. Bil je to prvi slučaj po svetovni vojni, da je nemški kancler napravil francozom uradni poset. Nov gospodarski in finančni položaj Nemčije je dal povod za to. Kancler dr. Brüning je raztolmačil francoski vladi in zastopnikom drugih velesil velike težave, ki se ima z njimi boriti Nemčija. Nemška državnik nista hotela, da bi že v Parizu prišlo do obveznih dogovorov, o tem naj bi se sklepalo na londonski konferenci, ki se bo sestala kmalu. Pariški razgovori so potekali v prijateljsstvu. Ob njihovem razključku je francoski ministrski predsednik izjavil, da je bil soglasno sprejet sklep, da se bode v Londonu razpravljalo o gospodarski in finančni krizi Nemčije in o mednarodnem posojilu, ki ga Nemčija želi dobiti.

Rumunski parlament je zaključil svoje izredno zasedanje. Počitnice bodo trajale do 15. oktobra.

Belgarija upeljala žitni monopol. — Vlada je sklenila, da pokupi država žito od kmetov. Pokupljenega žita bo plačanih 70% z gotovim denarjem, preostalih 30% pa z nakaznicami, ki jih bodo kmetje lahko uporabili za plačilo davkov.

Iz španske ustavodajne skupščine. Novoizvoljena ustavodajna skupščina je imela prvo tajno sejo dne 13. t. m. Za predsednika je bil izvoljen učenjak in socialista profesor Besteira. Dnevne seje bodo trajale le 5 ur, poslanci bodo prejimali mesečno 1000 pezet dnevnic, govorili bodo lahko le po 30 minut.

Iz nemirne Indije. V Indiji je došlo zopet do krvavih obračunavanj med

Hindujci in muslimani. Spopade miri ta policija in vojaštvo.

*

Pismo iz Amerike.

G. p. Hijacint, dobro znan vsled svojega delovanja v Mariboru, sedaj župnik v New-Jorku, je pisal g. Mihaelu Bobeku pismo, iz katerega posnamemo te-le zanimivosti:

Sedaj bom kmalu praznoval obletnico svojega prihoda v Ameriko in veliko sem v tem času doživel. Kot film so se vrstili dogodki mimo mene, jaz pa sem ostal trden Mariborčan kot poprej. Zadivil me je New-Jork, ko sem dne 19. februarja lanskega leta zagledal njegove nebotičnike, sanjave pošasti, ki peče visoko nad povprečna bivališča revnega zemljana, mimo njih po ulicah pa vrvenje in drvenje stotisočev kruhoborcev. Le par dni sem takrat gledal to čudovito urejeno mravljišče človeških bitij, potem sem pa že hitel dalje proti zapadu. Nisem mislil, da bom kdaj tukajle v New-Jorku pasel slovenske duše. Pol leta sem preživel v Čikagi, skoro štirimilijonskem mestu, na slovenski župniji sv. Stefana. To Vam je mesto, da se zgrozi človeška duša, navezana na idilični Maribor in njegovo prijazno okolico. Nič manj kakor blizu 70 km ob jezeru Michigan se razprostira in mnogo njegovih prebivalcev ne ve, kako zgleda podeželsko življenje. Slovencev je tam do 20.000; mnogi so ugledni trgovci, zavežni narodnjaki, dobri kristjani, pp. frančiškanom zelo naklonjeni. Kaj radi se vozijo poleti v 25 milj (1 milja je 1.6 km) oddaljeni Lemont, kjer imamo svoj edini slovenski samostan z novicijatom, modroslovnim in bogoslovnim študijem ter prekrasno farmo z malim jezerom, ob katerem se izletniki zabavajo ter ob paviljonih krepčajo s prohibicijskimi hladilnimi tekočinami — razbeljene želodce. Lepo je bilo življenje tam.

Kar naenkrat dobimo 10. septembra ukaz, da spravim svoje reči skupaj in se odpeljem v New-Jork za župnika in hišnega predstojnika. Brez slovesa od dobrih znancev in faranov sem se odpravil na vlak in po 22-urni vožnji z ekspresom sem bil v New-Jorku, kjer ostanem nekaj let. Sem s tem najbolj zadovoljen, ker to je bila tudi moja tiha želja, pa sem mislil, da se mi ne bo nikoli spolnila. Sem torej tukaj in tukaj ostanem, dokler sam hočem. Ko pa preteče moj čas, se bom pa z veseljem vrnil v Maribor.

Šele sedaj morem natančneje spoznavati New-Jork in njegove znamenitosti. Newjorška škofija je baje po številu prebivalstva največja na svetu. V celem New-Jorku je 800 župnij raznih narodnosti. Najbolj zanimiva je gotovo moja slovenska župnija, ki ne obsega samo New-Jorka in bližnje okolice,

ampak je raztresena kar po treh škofijah in dveh državah. Do 100 milj daleč sega moja interesna sfera, povsod bivajo Slovenci v večjih in manjših skupinah, vse bom moral obiskovati, za par dni pomisijonariti in obiskovati bolnike. Za Veliko noč pa pridejo od vseh strani sem k spovedi, kakor so nekdanji Judje romali iz cele Palestine v Jeruzalem. Velezanimiva župnija — treba bi bilo vedno na vlaku biti, da bi vsem zadostil.

V gmotnem oziru je še dosti dobro. Seveda to, kar so angleške župnije, ni moja župnija. Tudi se Slovencev ne da tako disciplinirati, kakor so pač disciplinirani Angleži. Njim je župnik Bog; tudi v denarnih ozirih. Angleški župnik kar določi vsakemu cerkveni davek, in kakor reče, tako dobi. So župnije, ki imajo nad sto tisoč dolarjev v banki. V škofijsko blagajno pa se stekajo letno milijoni. Potemtakem je res lahko Amerika zakladnica katoliške Cerkve in vatikanske države. Imam dohodke, da prihranim mesečno 100 dolarjev in še več, ki jih pošiljam v Lemont za vzdrževanje klerikata tu in v provinci. Dijake v Mariboru sedaj z lahkoto vzdržujem. Sicer tudi poprej ni trda šla, a vendar se potrebna svota tukaj niti ne pozna. Dolar je pač »žegan denar«. Moram pa komisariju pošiljati natančen račun vsak mesec. Le povejte gospej P., kako strog je njen nečak. Letos pride v Ljubljano na provincialni kapitelj in se bo oglasil tudi v Mariboru pri tetki.

Moj prednik je imel tudi svoj avto; jaz pa ga nimam in ga tudi nočem. V New-Jorku je namreč vožnja tako poceni in zveze tako ugodne na vse strani, da bi bilo za mene naravnost grešno, dajati za avto mesečnih 40 dolarjev. Vozim se najraje s podzemeljsko železnico, ki gre najhitreje. Sprva je bilo sicer nerodno, ker še nisem poznal raznih prog. Sedaj sem pa že zadosti udomačen. Za pet centov se lahko vozim, kamor se hočem, pa še z ekspresnim vlakom. Kakor je diven New-Jork s svojimi nebotičniki, tako skrivnosten je pa podzemeljski New-Jork brez hiš. Železnice so skoro vse štirirne; centralni kolodvor je velikanski. Nad mano, pod mano, vedno, vsake četrte minute grme vlaki. Pride skrivnostno iz za ovinka in zopet izgine za ovinkom. Na tisoče in tisoče ljudstva srečujem po dolgih podzemeljskih ulicah — brez hiš, z lepimi izložbami, restavracijami, trafikami, prodajalnami, stopnicami gor in dol. Vse hiti molče naprej, vsak za svojim ciljem, za kruhom, za špekulacijami, v srečo ali nesrečo.

Duhovnik v Ameriki veliko velja. Katoliška Cerkev ima silen ugled. Banke, kamor škofje in župniki nalagajo denar, se ne boje kraha. Zato se vsaka banka poteguje za kredit pri škofih in škofje imajo kredita, kolikor ga hočejo. Čikaški kardinal Mundelein, dobro znan »Businessman« (Geschäftsmann), lahko dvigne kadar hoče do 30 milijonov dolarjev, in vsaka banka se bo potegovala, da mu posodi. Zato pa imajo tukaj škofije in redovi zavode, univerze, kakoršnih niti država ne zmore. Katoliške bolnišnice, ki s svojimi se-

strami nudijo najboljšo postrežbo, ki imajo zdravnike iz jezuitskih univerz, so polne judovskih pacientov, ki se pa tudi skažejo, kadar odprejo svoj mošnjček. Kakor katoličani, tako in skoro še bolj podpirajo katoliške zavode drugoverci, Judje, protestantje itd.

Razume se, da bi Vam lahko napisal cele knjige svojih doživljajev in vtisov, a kam bi me to spravilo. To pa sem Vam napisal, da si pomirim svojo vest, ki me je že grizla, ker svoje obljube tako dolgo nisem izpolnil. Kadar se vrnem v Maribor, pa se bomo tam gori na visokem »Pensionistengletscherju« v parku pogovorili, kar smo in bomo v teh letih mojega potovanja po svetu doživeli. Marsikaj se bo tam spremenilo, ko se bom povrnil. Enega ali drugega ne bo več, postarali se bomo, mladina, ki sem jo zapustil, bo dozorela, vabili nas bodo na »ohcete« in na nove maše, pa tudi na grobove, ki jih p. Valerijan tako pridno koplje; ampak, to pa rečem, lepo pa še vseeno bo, ako bom prinesel seboj kaj dolarčkov...

Prisrčno pozdravljam vso Vašo cenj. družino, nadalje g. ravnatelja D. z gospo P., fr. Mariofila in ves Maribor v Vaši hiši.

== ==

Trajajoči spor med Vatikanom in fašisti. Na papeževo okrožnico, ki jo je Pij XI. izdal v Parizu ter naslovil na vse škofe in vernike sveta, je fašistično osrednje vodstvo na svoji seji, ki je bila pod predsedstvom Mussolinija dne 15. julija, dalo odgovor. Odgovor je podoben odgovoru grešnika, ki se noče spokoriti. Mesto da bi fašizem papeževo okrožnico resno upošteval ter svoje bodoče postopanje uravnal po njej, pa protestira proti papeževim trditvam in odklanja njegove zahteve. Fašistično vodstvo se v svoji izjavi proti papeževi okrožnici dela zelo korajžnega, in da bi to korajžje ves svet upošteval, je odredilo, da se bo v kratkem izvršila poskusna mobilizacija fašističnih mas med Taljamentom in Piavo. Ta poskusna mobilizacija, katéra kajpada nikomur na svetu ne bode imponirala, najjasneje razsvetljuje miroljubnost italijanskega fašizma, ki je po svojem vrhovnem voditelju Mussoliniju nedavno dal v javnosti svečane obljube za ohranitev in utrditev miru. Da se sv. Oče fašistovske korajžnosti in njenih več ali manj prikritih groženj nikakor ni ustrašil, dokazuje odgovor vatikanskega glasila »Osservatore Romano« na sklepe fašistovskega vodstva. Ta odgovor poudarja to, kar je sv. Oče v svoji okrožnici poudaril, da je fašistična vzgoja popolnoma nasprotna krščanski, ker sistematično vzgaja k nespoštovanju, nasilju in sovraštvu. Tako je torej razmerje med Vatikanom in fašistično vlado naprej napeto. V tej napetosti je v noči od četrtega na petek počila v vatikanskem vrtu bomba, ki je bila dan prej položena v neki spovednici cerkve sv. Petra v Rimu. Razpočila bi se bila v sami cerkvi, kjer bi povzročila ogromno škodo v tej največji in najlepši cerkvi sveta, da je ni pri večernem obhodu po cerkvi našel papežev orožnik ter je na ukaz svojega predstojništva položil na nek prostor v vatikanskem vrtu, kjer je eksplodirala.

Majdica svečuje!

Njena mala prijateljica je med igranjem padla in se joče. Majdica jo tolaži: „Reči samo Tvoji mamici, da naj opere oblekco s Schichtovim Radionom, pa bo takoj zopet čista“. Ona to prav dobro ve, kajti njena mamica jemlje vedno samo Schichtov Radion.

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA**

la. Ta bombni atentat je zbudil v Rimu velikansko vznemirjenje in ogorčenje. Fašistični listi kajpada zatrjujejo, da so to bombo položili protifašisti.

Oseba, ki je tokom enega dneva prejela 4 zakramente. Ni se to zgodilo morda v misijonskih pokrajinah, marveč v naši državi, in sicer v Sloveniji. Oseba, ki je te zakramente isti dan sprejela, ni bila Slovenka, marveč židinja Regina Levy iz Zvonimira v Bosni. Izbrala si je kot druga v življenju Slovenca Mirka Jagodiča, vojaškega veterinarja v Zvonimiru, in zato se je s svobodnim sklepom odločila, da vstopi v katoliško Cerkev. V nedeljo, 12. julija, je bila v župni cerkvi v Šmartnem pri Litiji ob velikem navalu ljudstva slovesno krščena. Po sv. krstu sta oba zaročenca prejela sv. obhajilo, nato sta se odpeljala v Ljubljano, kjer je gosp. škof dr. Rožman Regini Levy podelil zakrament sv. birme. Po sv. birmi sta zaročenca bila poročena ter sta tako prejela zakrament sv. zakona.

*

Župnijo Slov. Bistrica je dobil tamonjski provizor g. Ivan Šolinc.

Nevarna poškodba. V kamnolomu na Reki pri Mariboru se je vsul plaz kamena na 39 letnega Matevža Gnezdo in mu poškodoval hrbtenico.

G. Žmave Andrej, vpokojeni ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru, je imenovan za vršilca dolžnosti kletarskega nadzornika v dravski banovini ter se mu je odredil sedež pri kmetijskem oddelku banske uprave v Ljubljani. G. Žmave se bo torej preselil v Ljubljano. Ker je g. Žmave predsednik društva »Ogenj«, ki mu je namenjena agitacija za sežiganje ljudi po smrti, se bo menda temu društvu, ako se njegov sedež s predsednikom ne preseli v Ljubljano, izvolil nov predsednik.

Obsodba mariborskih mesarjev. Veliko zanimanja je vzbudila v Mariboru minuli teden razprava proti 43 mariborskim mesarjem, ki so bili obtoženi

radi navijanja cen. Pri določevanju cen mesu se je upirala večina mesarjev na takozvani celjski ključ, ki je bil sklenjen med zastopniki mesarjev in oblasti leta 1928. Po tem ključu je bil mesarjem dovoljen pribitek k nakupni ceni živine 95—130% po kakovosti mesa in na tej podlagi bi se naj določale cene mesu. Banska uprava je ta ključ pozneje razveljavila, ni pa izdala novega načina določevanja cen in so seve mesarji kupovali od kmetov poceni živino, prodajali pa meso eden tako in drugi drugače. Mariborsko sodišče je od 43 obtožencev oprostilo 9, 34 pa jih je obsojenih na zaporno kazen od 8 do 25 dni in na denarno globo od 400 do 1500 Din. Obtoženi morajo nositi stroške kazenskega postopanja in po pravomočju objaviti razsodbo v »Uradnem listu«. Glede določevanja cen mesu bo morala nekaj ukreniti oblast, da ne bo živinorejec preveč udarjen in da ne bodo mesne cene pri vsakem mesarju in v vsaki vasi, trgu ali mestu kričeče različne.

Državni most preko Drave v Mariboru bo prevzela v vzdrževanje mestna občina.

Vlom. V noči od 14. na 15. t. m. so vlomili neznanci v trgovino posestnika, krčmarja in trgovca Jerneja Očko na Teznu pri Mariboru. Odnešeni plen v zlatnini, cigaretah in drugem blagu znaša 10.000 Din.

4 orale gozda pogorelo. Iz nepojasnjenega vzroka je pričelo v soboto dne 11. t. m. goreti v gozdu v Dobravcah pri Hočah. Ogenj, ki je uničil 4 orale gozda, so udušili gasilci in kaznjenci iz oddelka kaznilnice pri Sv. Miklavžu.

Steklenica z bencinom jej je eksplodirala v reki. Da bi hitro zakurila v štedilniku, je vzela 25letna Erna Car v Novi vasi pri Mariboru steklenico bencina in polila po drvah. Plamen je povzročil eksplozijo v steklenici in goreč bencin se je razlil po neprevodni Erni. Da ni zgorela, ima zasluge na pomoč prihiteli železničar, ki je strgal žrtvi gorečo obleko s telesa in se je pri tem občutno opekel na obeh rokah. Carjevo so prepeljali v bolnico in je njeno stanje precej resno.

Tovariši iz svetovne vojne! Na mnogoteri vprašanja o našem običajnem sestanku sporočamo vsem tovaršim,

da tudi letos pohitimo na Brezje in sicer na Veliki Šmaren, dne 15. avgusta. Ta zbor vodi in se osebno udeleži sestanka naš sedanji predsednik, osvoboditelj Maribora, dični general Maister. Za enkrat samo to na znanje, vse drugo v kratkem. Tovariši, 15. avgusta vsi na Brezje! — Osrednji odbor Zveze bojnikov v Ljubljani.

Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana ima svojo letošnjo glavno skupščino v Mariboru 1. in 2. avgusta v prostorih Kazine na Slomškovem trgu. V soboto bo starešinska seja, v nedeljo dopoldne ob 10. uri pa redni občni zbor.

Strupena kača je pičila dne 14. t. m. v Platu nad Mežico 21letnega posestniškega sina Štefana Petrič. Pičenega zdravijo v bolnici v Črni in je le malo upanja na okrevanje.

Požar na Koroškem. Dne 14. t. m. je pogorela stanovanjska hiša, ki je bila last Matije Panšerja, po domače Čuka, v Farni vasi pri Prevaljah.

Dinamična patrona je odtrgala radi nepredvidnega ravnanja levo roko 26 letnemu delavcu Lovrencu Šeguli v Breznu.

Gospodarsko poslopje pogorelo. Dne 12. t. m. je udarila v noči strela v gospodarsko poslopje posestnika Sirka pri Sv. Ani v Slov. gor. Škoda je velika, zavarovalnina malenkostna.

Avtomobil jo je smrtno povozil. Blizu Slovenje vasi na Dravskem polju je povozil avtomobil 60letno Jero Skaza. Povoženo so sicer prepeljali v bolnico, a je tamkaj hitro izdahnila.

Mlatilnica odtrgala dvema mlatcema roke. V Gančanih pri Beltincih je odrezala mlatilnica polovico roke 23letnemu Ivanu Žaliga. V Gomilicah pri Turnišču je zmečkala mlatilnica levo roko 21letnemu Štefanu Šebjan iz Dobrovnika. Obe žrtvi mlatve sta vsak ob eno roko in se zdravita v bolnici v M. Soboti.

Dve žrtvi Mure. V Muri sta utonila pri kopanju 17letni Franc Zorec iz Križevcev pri Ljutomeru in 31letni posestnik Anton Belšak iz Godemarcev.

Avtomobil je povezil 16. t. m. ob cesti, ki vodi ob robu Sv. Jurja od Cankove proti meji 10 letnega fantka. Voz je strl otroku nogo, mu razmesaril obraz ter prsa in se bori v bolnici v Murski Soboti s smrtjo.

Požar. V Črešnjevcih pri Gornji Radgoni je pogorelo gospodarsko poslopje in mizarska delavnica posestnika ter dobrega mizarja Ludvika Lipuša. Gasilci so oteli stanovanjsko hišo.

Vlom v trgovino. Na Janževem vrhu pri G. Radgoni ima posestnik Schlosser v svoji hiši trgovino v najemu. V pondeljek dne 13. t. m. zjutraj je zapazil g. Schlosser, da so vrata trgovine odprta. S ponarejenim ključem so prišli uzmoviči v trgovske prostore Marije Žinkovič in jej odnesli poleg manufakturnega blaga tudi razna prodajna namenjena živila in pijače.

Z vilami je zabodel v obe kolena v Bezovici pri Konjicah neki sosed 60letnega tesarja Matijo Hudeja. Težko poškodovani je moral v celjsko bolnico.

Nesreča z motociklom. Dne 16. julija se je zaletel pes proti motociklu g. Kolarja v Dolanah pri Sv. Barbari v Ha-

lozah. Na kolesu je bila poleg Koširja tudi še njegova soproga. Kolo se je preobrnilo in g. Košir se je občutno pobil, soproga pa le lažje.

Izvirni način goljufije. Navaden delamržež Herman Novak je oblekel uniformo gasilca in pobiral po slovenjgraškem okraju denar za pevske ter godbene odseke gasilskih društev. Ko se je potepal po Slovenjgradcu, je pobiral v imenu šoštanjskih gasilcev, v Šoštanju pa za slovenjgraške. Šoštanjski orožniki so goljufa prijeli ter ga razkrinkali in predali sodišču.

Goljufija. Krčmar in mesar Permozer v Gaberju pri Celju je kupil v okolici Vojnika vola in ga zaaral. Čez nekaj dni za tem je prišel k Permozerju hlapec, ki je uslužben v isti vasi, v kateri je bil kupil mesar vola. Prosil je Permozerja, naj mu izplača ostanek kupnine v znesku 2400 Din. Permozer je ustregel prošnji in goljuf je izginil z denarjem neznano kam.

Otrok utonil v vodnjaku. Na Dobrov-ljah v župniji Braslovče je utonil v vodnjaku 4letni Jožek Uratnik.

S steklenico je udaril po glavi neznanec Ivana Cizeja iz Trnave pri Gomilskem. Poškodovanega so odpremili v bolnico v Celje.

Konj ga je brcnil v trebuh. V bolnico v Celje so prepeljali 15. t. m. posestnika Vida Gubenška iz Sel pri Slivnici, ker ga je brcnil konj v trebuh in ga zelo nevarno poškodoval.

Dva stekla psa sta se pojavila v Sp. Hudinji pri Celju. Enega, ki je obgrizel pet drugih, so ustrelili.

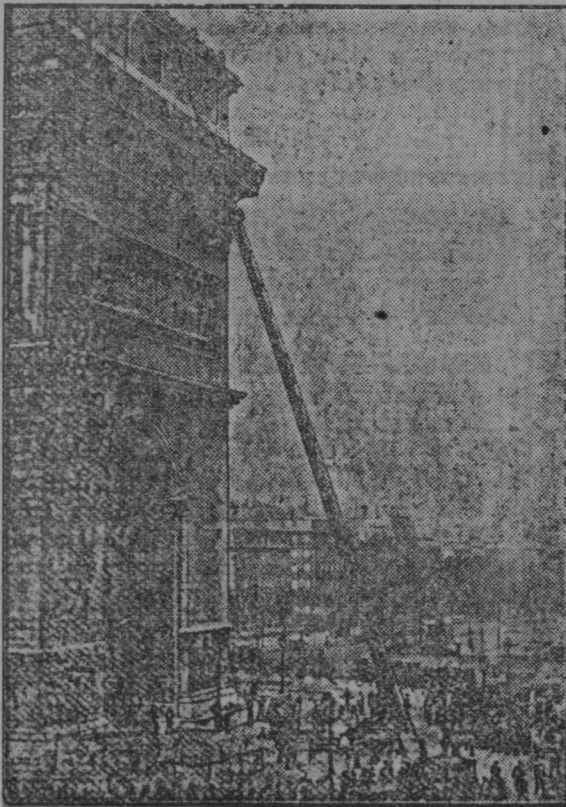
Pretep. V neki gostilni na Ponikvi ob južni žel. so se fantje stekli in so imeli noži glavno besedo. Dva fanta sta dobila občutne poškodbe in se zdravita doma. 39letnega monterja Jakoba Terbuca s Ponikve, ki je dobil dva nevarna vbodljaja v desno stran prsnega koša in v trebuh, so prepeljali v bolnico v Celje.

Iz valov Savinje pri Celju je še pravočasno rešil dve potapljači se deklici natakari Josip Kroat.

Dva posestnika pogorela. V Bučki gorci pri Kozjem je upepelil v noči 14. t. m. požar dvema posestnikoma hiši

Anglež Kay Don (na sliki zgoraj desno) je dosegel z motornim čolnom »Miss Anglija II. na Garda jezeru 177,39 km na uro in si je pridobil glede brzine na vodi svetovni rekord.

Največje gasilsko lestvo so razkazovali zadnje dni v Parizu. — Svetovno vojno je odločila leta 1914 bitka ob Marni, v kateri so porazili Francozi z vso naglico proti Parizu prodirajoče nemške čete. Kot spomin na padle ob Marni je bila pozidana od Francozov in te dni na sliki (desno) vidna velika cerkev.

in vsa gospodarska poslopja. Pogorela Povhe in Trupej sploh zavarovana ni, sta bila in jima je uničil požar poleg poslopij vse gospodarsko orodje, letošnje krmo, žito in 30 polovnjakov vina. Požar se je pojavil v gorici posestnika Povheta, kjer so se unele skozi dimnik stare lesene stene. Gasilno delo je bilo težkočeno radi pomanjkanja vode.

Požari v okolici Zagorja. Dne 15. julija je pogorela nad postajo Sava v hribu proti Tirni Verbičeva kovačnica. Ogenj se je razširil tudi na mlado zasajeni gozd pri Tirni. Istega dne je pogorel v Zavinah kozolec posestnika Borštnerja. V vseh treh požarnih slučajih so se vrlo izkazali gasilci.

Številni in veliki gozdni požari. Dne 15. t. m. ob neznosni vročini je izbruhnil gozdni požar na Zagrebački gori in objel 25.000 juter gozda. Ogenj je pričel v gozdnem delu Zemljiške zajednice v Vrabču in na Kulmerjevi posesti. Takega požara Zagrebčani zdavna ne pomnijo. — V sredini minulega tedna je pokončaval ogenj najlepše in zelo obsežne gozdove kneza Karla Auersperga na Medvednjaku pri Kočevju. Požar je gasilo 12 gasilnih društev in domače prebivalstvo. — Skoro istočasno kakor na Medvednjaku je gorelo v šumah okrog Gotence in Grčaric v čabarskih gozdovih. Ti gozdovi so kmečka last in oddaljeni od Kočvja 30—40 km.

Smrtna nesreča v Kamniških planinah. V ponedeljek predpoldne dne 13. t. m. je smrtno ponesrečil na Mlinarskem sedlu med Malim in Velikim Grintovcem v Kamniških planinah 21letni zlatarski pomočnik Mihajlo Weber, rodom iz Novega Sada.

Dijakinja rešila dve deklici. V Krki pri Novem mestu sta se kopali 15. julija 12letna Sandica Vodnik in njena prijateljica Andrinka Ipavec. Sandica je zašla preveč na globoko in se začela potapljati, kljub temu, da se je držala prijateljice za roko. Obe deklici je rešila junaška dijakinja Anica Kambič.

Požar na Gorenjskem. V noči od 16. na 17. julija je pogorelo gospodarsko poslopje Andreju Križmanu, posestniku iz Mlake pri Komendi.

Človeško okostje. Posestnik Anton Krmec iz Gmajnice v Št. Jerneju na Dolenjskem je našel na njivi pri kopanju peska človeško okostje, ki je moralo biti že 10 let v zemlji. Doslej še niso dognali, kedo bi naj bil na njivi skrivnostno zakopani.

Velikanski požar pri Rakeku. Dne 19. julija zvečer je pogorela vas Nadlesk pri Rakeku. Gašenje je oviralo veliko pomanjkanje vode.

Velikanski požar na Čehoslovašem. Dne 17. t. m. je upepelil požar čehoslovaško vas Vazec v liptovskem okraju. Pogorelo je 400 hiš in je 2400 oseb brez strehe. Zgorelo je 10 oseb in mnogo je bilo ranjenih. Škoda znaša 15 milijonov čeških kron.

»Zeppelin« se pripravlja za polet na severni tečaj. Poleta na severni tečaj v zrakoplovu »Zeppelin« se bo udeležilo 46 oseb, med temi tudi italijanski general Nobila, kojega severotečajna ekspedicija v zrakoplovu »Italija« je pred leti tako klaverno končala. Dne 22. julija bo napravil »Zeppelin« daljši po-

Čudovito osvežilo za poletil

Kadar je vročina in prah, je kar potrebno, da si umijete glavo z Elida Shampoom. To Vas osveži in Vam ohrani lase lepe in zdrave!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

skusni polet z vsemi udeleženci. Zrakoplov bo za polet v severne kraje nekoliko preurejen in bodo izpraznili dva prostora za moštvo. Sredi prihodnjega tedna bo zapustil zrakoplov svojo lukov v Friedrichshafenu ob Bodenskem jezeru in bo odletel nasproti ruskemu ledolomilcu »Malyginu«, s katerim bosta skupno raziskovala najbolj severne pokrajine.

Napredok na polju brezžičnega brzojava. Francoski inženjer Belin, znan iznajditelj glede brezžičnega brzojava, je poročal te dni o iznajdbi, ki bo zavila prenos brezžičnega brzojava v tajnost. Odposlani brzojav bo določen samo za naslov, bo le za njegov sprejemni aparat in za vsakega tretjega nerazumljiv. Novi postopek pri brezžičnem brzojavu bo predvsem velike važnosti za prenos vojaških dokumentov, diplomatskih pogovorov in za trgovino.

Novo otočje. Resni znanstveniki napovedujejo na podlagi raziskovanj ter pojavov, da se bo prikazalo iznad morske gladine ob obali Brazilije v južnem Atlantskem Oceanu čisto novo otočje. Dvignila se bosta tekom nekaj desetletij iznad morja dva otoka, ki bosta predrugačila brazilijanske obalne razmere. Nova otoka bosta podobna japonski skupini otokov, ker bosta vulkanskega značaja.

Zdravnica gospe dr. Klara Kukovec je odpotovala do 9. avgusta. 1119

Vodja ruskega ledolomilca »Malygina«, ki se bo podal skupno z zrakoplovom »Zeppelin« v sredini tega tedna v morja proti severnemu tečaju.

Resen opomin, ki nas spominja, da je za skrajni čas, tudi za zdravje kaj ukreniti, se — bolečine. Nešteto ljudi muči revmatizem, trganje v sklepih, živčne bolečine, trganje, zbadanje, glavobol, zobobol itd., drugi trpijo od slabosti in drugih obolenj, ali vendar imamo tudi veliko število takih ljudi, kateri so se znali vseh teh muk obvarovati. Za čas 34 let v mnogih krajih držijo stalno v hiši Fellerjev bolečine ublaževalni Elsafluid ter se vedno iznova vesele njegovemu zanesljivemu dejstvu. V lekarnah in sorodnih trgovinah se dobiva Fellerjev Elsafluid v poskusnih steklenicah po 6 Din, v dvojnih steklenicah po 9 Din, ali pa v velikih steklenicah po 26 Din. Poštni paket z 9 poskusnimi ali 2 dvojnimi, ali 2 velikimi steklenicami pošilja za 62 Din brez vseh daljnih stroškov Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

Tako se varčuje! Ni treba kupovati prena-glo, a posebno ne ure, ker nas tudi najcenejša ura drago stane, če se mora večno popravljati. Najbolj se varčuje, če se ne kupuje samo poceni, ampak tudi dobro. Zato Vam zopet ponavljamo, zahtevajte novi letni cenik z že tisoč slikami od tovarniške hiše ur H. Suttner v Ljubljani št. 992, dobite ga popolnoma brezplačno. V njemu najdete žepne ure že za 44 Din, ure-zapestnice za 98 Din, budilnike za 49 Din, kakor tudi razno zlatnino in srebrnino, vse takorekoč po originalnih tovarniških cenah.

V teku življenja se vse ponavlja! Starši vidijo v otrocih vstajenje lastnih otroških let, v mladostnih letih otrok vzbujajo spomine na lastno mladost in vnukinja se uči od matere, kar je poučevala babica: »Zlatorog mile ustvarja čistost!«

Zopet došlo novo blago po nepričakovano nizkih cenah. Oglejte si pred nakupom v Trpinovem Bazarju, Maribor, Vetrinjska 15. 376

★

Knjiga ga je oboževala.

V angleški grofiji Kent je umrl te dni v starosti 80 let Alojzij Smith Horn, ki je bil znan po celem Angleškem pod imenom »Kramer Horn«. V starosti 18 let je prišel kot nastavljenec tvrdke v Liverpoolu na obalo Slonove kosti v osrednji Afriki. Kmalu za tem, ko je došel na odkazano mu mesto, je dal slovo tvrdki in je začel na lastno pest trgovati s slonovo kostjo. Gnan od neugnane sile po doživljajih, je prepotoval v dobi 60 let Afriko. Živel je skupno z domačini, kojih navad se je take navzel, da se je odtujil evropski kulturi.

Ko je bil star 70 let, je sklenil, končati neprestano potovanje in se je izselil iz osrednje Afrike v južni Transvaal. Brez vseh sredstev je začel tam kaj krošnjarijo od hiše do hiše z vsemi mogočimi predmeti. Nekega dne je potrkal tudi na vrata znane južnoafriške pisateljice Levis. Zaman se je trudil,

da bi kaj prodal od svoje krame. Tekom pogovora z učeno žensko pa je pisateljico tako navdušil za svoje pristočno pripovedovane doživljaje, da je starčka z zanimanjem poslušala in pripomnila uprašanje, če je tudi zapisoval dogodke v dnevnik, katerega jej naj prinese ob priliki.

Par dni za tem se je zgledil stari Al. Horn pri pisateljici z rokopisom. Levis je bila vsa navdušena za zapiske in se mu je ponudila, da bo spisala na podlagi teh knjigo. Na ta način je nastal tolikanj čitan spis »Ob Slonokoščeni obali.« Knjiga je žela v Ameriki in na Angleškem popolen uspeh in doživela eno izdajo za drugo. Nobeden od čitateljev ni hotel verjeti, da je sploh kdaj živel Horn, ki je preživel tako pravične doživljaje. Šele sloviti angleški pisatelj Galswort je prepričal občinstvo, da ta čudni in izvanredni mož resnično še živi.

Horna je knjiga obogatela in je postal na mah oboževanec vseh čitatelev.

Preselil se je nazaj na Angleško in se nastanil v grofiji Kent. Bogznaj kolikokrat v življenju je bil ranjen od levov, pušic ter sulic črncev. Še nekaj tednov pred svojo smrtjo je zatrjeval, da se ima zahvaliti za svoje dolgo življenje ne šolskemu zdravilstvu belega človeka, ampak zdravniški izkušnosti afriških črncev — domačinov. V boleznih in ranah so ga vsikdar lečili zamorci in temu dejstvu se ima zahvaliti za zdrave noge, katere mu je hotel nekoč angleški kirurg ob priliki ranjenja za vsako ceno odrezati. Glede ran na nogah se je zaupal ranocelniku Kanibalov, ki ga je v par tednih ozdravil popolnoma.

*

Zamenjam izberno vino iz najboljših vinogradov za suha bukova drva ali za rezan les. Franjo Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica šte. 25. 1932

Državna podpora po toči poškodovanim. Ministrski svet je sklenil podeliti kmetom, katerim je pobila toča, 1 milijon podpore. Podpora se bo razdelila na podlagi seznamov, ki jih predlože banske uprave, in sicer le onim, ki so podpore najbolj potrebni. Podporne sezname bodo napravile v posameznih okrajih posebne komisije.

Na banovinski vinarji in sadjarji šoli v Mariboru so v šolskem letu 1931—1932 še nekatera, deloma popolnoma in deloma do polovice prosta mesta za oddati. Zanimanci naj pošljejo prošnje za sprejem v smislu razpisa v 6. številki »Sadjarja in vrtnarja«, odnosno 11. številki »Kmetovalca« najkasnejše do 3. avgusta t. l. ravnateljstvu imenovane šole.

Sprejem v banovinsko kmetijsko šolo v Št. Juriju ob južni žel. Novo šolsko leto 1931-32 se začne početkom oktobra ter traja polnih 12 mesecev. Sprejme se 34 gojencev in sicer v prvi vrsti le kmečke sinove, za katere se

predvideva, da ostanejo na kmetijah kot bodoči gospodarji. — Sprejemni pogoji za novo ustanovljeno banovinsko gospodinjstvo šolo v zavodu z 10mesečnim tečajem se bodo razglasili pozneje, ker se pouk v novi zgradbi predvidevno pred novim letom ne bo mogel pričeti.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Po inicijativi tuk. podružnice Kmetijske družbe, ki ji predseduje delavni g. Karničnik Gašper, se je vršil v Društvenem domu trimesečni kmetijsko-gospodinski tečaj pod vodstvom gospe Jele Premrou. Javni izpit gojenk ob sklepu tečaja je pokazal krasen uspeh. Iskreno čestitamo! Gojenkam želimo, da postanejo vzori slovenskih gospodinj.

V. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadev. Žalec v Savinjski dolini, dne 15. julija 1931. — Že delj časa trajajoča tropična vročina brez padavin se že kaže v itak neenako razvitih nasadih, posebno na prodnatem svetu, na ta način, da orumenevajo spodnji listi in postanejo žrtve solnčnega paleža. Ako tropične vročine ne bode kmalu konec, sledilo bo še kaj opasnejšega. Tačas je rastlina v najlepšem razcvetju, vendar koprni po temeljitem osveženju. — Naši hmeljarji so vohče mnenja, da letošnji hmeljski pridelek ne bo preobilan. — Društveni odbor.

*

Fr. Wernig:

Važna kmetijska vprašanja za okraj Slovenjgradec.

Tako težko, kakor malokje, občuti breme današnje gospodarske krize naš kmetovalec. Spričo te krize, katera je bila na pohodu, se je začelo med dalekovidnejšimi in nesebično delavnimi kmetovalci pred kakim letom gibanje, da bi se posvetilo malo več pažnje razvoju mlekarstva v okraju, reji molznih krav in živinoreji sploh. Vsestranski pomisleki in tostvarne zapreke glede uveljavljanja tega stremljenja v okviru naše živinorejske zadruga so nam še v spominu. Kako pravilno pa je bilo stremljenje nekaterih zadružnikov, — stremljenje, ki je žal prišlo prepozno, ki se ni proniknilo vsega našega ljudstva — občuti vse naše gospodarstvo.

»Edino, kar še gre v denar, je danes maslo; pa tega prodajo lahko le posestniki s prvovrstno kakovostjo«, mi je pripovedoval ves zbezan in obupan nedavno predsednik kmetijske podružnice nekoč tako imovitega Mislinja. »Da bi se pa ljudje združili v kakim mlekarjski zadrugi, ki bi edino mogla proizvajati prvovrstno in enotno blago za eksport, zato manjka ljudem še smisla za skupnost. Vsak vleče na svojo stran in misli le nase v — svojo škodo«, dalje pripoveduje prevdarni kmetovalec.

»Da, da«, pripomnim, »manjka nam zadružništva in predvsem blaga, kakoršnega išče današnji trg, posebno v inozemstvu. Slabše vole kupi domači mesar le še za klobase. Na nekem sejmu se je pri nas prodalo vole po 3 in 4 Din za 1 kg.«

»Čudno, v Št. Juriju ob južni žel. pa so pred par dnevi naložili mnogo vagonov volov po 6 Din za 1 kg.«

»Verjamem«, odvrnem, »ali pa veste tudi, da so v okolici Št. Jurija voli neprimerno boljše rejeni, kakor pri nas? Ni pa boljša reja odvisna od pasme — ampak od krmljenja v mladosti in od boljše, tečnejše krme, katero pa lahko prideluje zdaj s primernim gnojenjem z gnojnico tudi naš kmetovalec. Vsaj dobre gnojnične jame bomo imeli že kmalu vsepovsod.«

—

Ustavim se nedavno na potovanju iz Dravograda v Slovenjgradec pri marsikaterem kmetovalcu, da poprosim za malo kislega mleka. Toda, strmite! V najizrazitejši planinski dolini Štajerske mi ni mogoče dobiti niti skodelice mleka. — »Ga nimamo niti za dom«, mi povedo marsikje. — »Pa mi bode v Slovenjgradcu, v mestu, ki postaja vedno privlačnejše za tujce iz vseh krajev, sreča bolj mila«, si mislim in grem od hotela do hotela, od gostilne do gostilne, pa se moram končno vrniti domov, ne da bi mi bilo mogoče dobiti le žlico kislega mleka.

»Kaj nam koristi vsa propaganda za tujski promet, krasni naravni posnetki še krasnejše tiho-romantične slovenjgraške planinske krajine po gg. Kieserju in Kvacu, ako ne moremo ljudem nuditi najpriprostejših in najzdravejših naravnih okrepčil, katera lahko dobi tujec za mal denar v vsakem drugem letovišču, celo v Celju in Mariboru v obliki kislega mleka — jogurta.« To premišlujem in se potožim tajniku naše živinorejske zadruga, ki mi smeje pojasni:

»Mleko lahko prodam, kolikor bi ga imel. Toda polovica kmetovalcev nima mleka niti za dom.«

»Pa, ali bi se ne dalo ljudi pridobiti za intenzivnejše mlekarstvo?« mu odvrnem.

»Zdaj še bržčas ljudje nimajo zanimanja, smisla in sploh veselja za večje in trajnejše proizvajanje in prodajo mleka. Vsaj dokler je »še les«, je bila živinoreja in prodaja mleka pri nas le bolj postranska stvar. Težko, težko je pridobivati pravemu kmetijstvu precej odtujeno ljudstvo za vztrajno živinorejo in mlekarstvo, ki navidezno nosi le majhne dohodke, kateri pa so vendar trajni in stalni. In to zadnje toliko naših kmetovalcev vse premalo upošteva!

In zdaj naj še kdo ugovarja, ali ni imel predsednik naše živinorejske zadruga g. Lobe prav, ko si je toliko prizadeval, da bi bila v Slovenjgradcu — stalna prodajalna mleka, oziroma mlekarna?!

*

Vprašanja in odgovori.

Vojnica.

Ker prejemamo v tem oziru polno vprašanj, odgovarjamo tem potom vsem naenkrat z obširnejšim pojasnilom.

Zakon o ustroju vojske določa v par. 227:

Vojnica je denarna obveznost za vse državljane, ki ne služijo pri vojski in mornarici

osebno, pa jim ni služba pri vojski in mornarici odložena.

Člen 228: Vojnica morajo plačati:

1. Stalno in začasno nesposobni.
2. Družine, imovine, obrti ali dohodki onih, ki se kakorkoli odtegnejo služenju svojega obveznega roka.

3. Družine, imovine, obrti ali dohodki onih, ki ne morejo osebno služiti, ker prestajajo sodno obsodbo ali zaradi tega, ker ne uživajo državljske časti.

Vojnica znaša:

Za one pod točko 1) 50% letnega neposrednega davka na njihovo imovino.

Za one pod točko 2) in 3) pa 100% letnega neposrednega davka.

Za one, ki so nalašč sebe pohabili, da niso za vojno sposobni, se odreja vojnica na 100% letnega neposrednega davka.

Vojnica se plačuje od dovršenega 20. do dovršenega 50. leta.

Člen 229: Plačevanja vojnice so oproščeni:

1. Oni, ki uživajo invalidno podporo.
2. Oni, ki so postali nenamerno nesposobni v vojaški službi.
3. Umobolni, gluho-nemi, slepi in poškodovani, ako so za delo nesposobni in ne plačujejo nad 120 Din neposrednega davka.

Pritožbe: Če kdo misli, da se ga je pogrešno vpisalo med one, ki naj vojnico plačujejo, se naj pritoži na komando svojega vojnega okrožja. Oni pa, ki misli, da je vojnica previsoko zaračunana, pa se naj pritoži na davčno upravo, pod katero spada. Z izjavo pritožbe se ne zadržuje pravica plačila vojnice.

Kdor želi podrobnejša navodila, posebno še pa župani in občinski tajniki, naj naročijo »Pravila za vplačevanje vojnice«. Stane 10 D in se naroča pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

D. S. v št. J.

Nekdo me je ovadil, da sem prodal in izvozil 4 vagone sadja. Predpisali so mi zato 2000 Din davka. V resnici nisem nikakega vagona sadja spravil v promet in tudi nisem obrtnik. Davčni odbor v Mariboru je mojo pritožbo zavrnil. Kaj naj sedaj storim?

Odgovor:

Ker veste za ovaditelja, je najbolje, da nje-

ga prisilite, da prekliče. Zoper odločbo davčnega odbora se pritožite na upravno sodišče v Celju, kjer tudi omenite, kdo vas je ovadil in zakaj.

S. A. v J.

V tožbi sem zmagal. Ali nasprotna stranka ni imela denarja, pa sem moral jaz plačati svojega advokata. Zdaj sem ugotovil, da je uživalec nekega posestva, nelastnik. Ali lahko kaj iztožim?

Odgovor:

Ker ste vi najeli advokata, ga morate tudi plačati, toda le svojega in sodne stroške. Od nasprotna stranke lahko izterjate potem tožbe in dobite potem rubeža.

Šm. p. J.

Ali smejo učiteljice med učno uro po hišah hoditi in prodajati karte za prireditve?

Odgovor:

Ako se je to zgodilo brez vednosti šolskega vodstva, mu to javite. Če je bil nered v šoli zaradi tega in je šolsko vodstvo vedelo za to, lahko javite šolskemu nadzorniku. Je pa stvar taka: Treba je zelo previdno vse napraviti in dokazati, ker sicer ste lahko kaznovani vi sami!

J. J. v G.

Stara občinska cesta, ki je bila malo v rabi, bi se v smislu dogovora pred dvema letoma morala urediti in razširiti, ker so tam ob cesti sedaj nove hiše. Kam se naj obrnemo, da se to uredi?

Odgovor:

Napravite skupno vlogo na občino, kjer zahtevajte, da se v smislu dogovora in protokola komisije cesta uredi. Ako občina na to ničesar ne ukrene, prijavite zadevo na srezkega načelnika.

*

Vlaganje kumarce.

Zelo prikljubljena jed skozi celo leto so kisle kumarce. V vsaki hiši naj jih imajo nekaj kozarcev na razpolago. Se-

daj je čas, da jih vložite! Napravite pa to takole:

Majhne sveže kumarce, dolge kakih 5 do 10 cm, še zelene, osnažimo vsake omazanije in jih namakamo v čisti vodi pol dneva. Voda jim namreč odvzame grenkobo. Nato jih vzamemo iz vode in jih s prtom do suhega obrišemo ter vložimo tesno drugo na drugo v kozarec ali steklenico. Med kumare vlagamo lavorjevo listje, cel poper, celo papriko, koper in višnjevo listje. Tudi je dobro vložiti nekoliko hrena, narazanega na tanke liste. Tako napolnjeno steklenico zalijemo s kuhanim in dobro prečiščenim jesihom, katerega smo dodali tudi na vsak liter dve žlici soli. Jesih mora biti popolnoma hladen, predno se ga vlije na kumare. Posodo potem dobro zavijemo s pergamentnim papirjem ali z mehurjem in jo shranimo na hladnem suhem prostoru. Na vrh jesiha vlijejo nekateri tudi nekaj olja.

Madeži od smole.

Sedaj, ko se mnogo gibljemo med drevjem po gozdu, pa tudi sicer je potrebno vedeti, kako odpravimo madeže smole iz obleke. Madež smole v volneni obleki briši s cunjico, ki si jo namočil v špiritu ali etru. Iz ostalega blaga spraviš madež tako, da namažeš mesto, kjer je madež s kako mastjo ali maslom, nato pa dotično mesto izpereš z milom in vročo vodo. Tudi s sodo v vroči vodi se ti bo posrečilo izprati tak madež. Z rok pa si madež najlažje opereš s petrolejem.

Kako braniš stročji fižol.

Navajeni smo sicer jesti stročji fižol v tej dobi, ko ga je povsod dovolj, toda zelo bi nam dišal tudi pozimi. Zdrav stročji fižol naberi in ga na koncih obreži, odstrani niti in prereži na pol. Zloži ga kolikor mogoče na tesno v sodec, nasoli ter zopet dobro stlači. Nato sodec zabij, postavi v klet in čez nekaj dni ga obrni. Obrni ga vsak teden en-

Januš Golec:

Guzaj.

30

Od Vrečka na Žegarju do nekdanj Drobnetove krčme je nekaj minut mimo par hiš in skozi smrekov gozdič že ob pobočju hriba zidana, s slamo krita hiša. Na levo je bila krčma, na desno vinska klet. Od hiše na levo je polovico slamnatostrehega poslopja parma za listje, levi del je zidan k hribu in je služil kot shramba za sadjevec, kislo zelje, repo in krompir. Pol streljaja pred hišo je kozolec. Med nekdanjo krčmo in kozolcem je trata, na kateri rastejo orehi, tepke in drugo sadno drevje. Kolovoz iz Žegarja proti Slivnici je peljal mimo krčme, današnja nova cesta gre nižje.

Predno sta stopila orožnika iz smrekovega gozdiča na plan, da bi ju že bilo videti od Drobneteta, sta zavila s kolovoza po pobočju v gozd, odkoder sta nameravala nekoliko opazovati živ-

ljenje pred krčmo. Opazila nista nič sumljivega, nobenega odraslega človeka, pač pa je pasel v bližini gozda fantek živino. Grizold je privabil pastirčka z vso ljubeznjivostjo k sebi. Ko se otrok vidno ni več bal, mu je dal groš z naročilom, naj gre v krčmo kupit kruha in jima pride hitro povedat, kdo vse je v izbi. Dečko je vzel denar in šel. Vrnil se je s poročilom, da ni v krčmi žive duše, pijejo pač v zidanici poleg hiše: krčmar in še dva možka.

Žandarja sta sklenila, da si bosta ogledala pivsko družbo natančneje.

Pripravila sta se in stekla kar najbolj urno proti odprti pivnici. Ko sta že bila blizu zidanice, so se zaprla vrata in iz kleti sta utekla bežečih korakov gostilničar in še en možki ter se spustila oba za hišo navzdol po hribu. Nekdo je zaklepal kletna vrata od znotraj glasno ter z ropotom. Grizold je vprašal: »Kedo je? Odpri!«

Nobenega odgovora.

Blizu zidanice v smeri proti zaklenjenim vratom je bil zložen precejšen kup drv. Stres je stopil za drva ter stražil od spredaj, Grizold se

Voda in ogenj.

Narodna.

Gospodinja je stavela v kotlu vodo nad ogenj, da bi zamesila kruh.

Ogenj vpraša:

»Ti je segla moja muka že do vrhunca, hladna voda?«

»Da, in kako, moj stari in večni sovražnik. Ali trpeti moram, odkar so me vzeli materi reki. Dokler sem bila združena z drugimi v reki, se mi ni nič smel približati.«

Ogenj je odgovoril:

»Dostikrat si tudi ti mene prišla za srce in glavo. Ako si ti že moj sovražnik, čemu jaz ne bi i tebe sovražil?«

»Včasih sem te pogajala. Nikoli nisem sa-

krat. Predno tak fižol uporabljáš, ga moraš namakati v čisti vodi nekaj ur, da se sol izluži. Tak fižol se tudi lahko proda v meščanske družine.

Kopanje.

Vroče poletje je čas za kopanje. Kopanje, ki se vrši previdno in dostojno, je gotovo zelo krepilno za človeka. Deci je naročiti, da naj bo pri kopeli zelo previdna, da ne pojde vroča v mrzlo vodo, da se ne koplje predolgo. Pa kopanje je tudi za odrasle zdravo, seveda pod enakimi pogoji. Vse pa naj bo dostojno. Skupno kopanje ženskih in moških ni spodobno.

★

Cene in sejmska poročila.

Na mariborski trg v soboto 18. t. m. so pripeljali špeharji 30 svinj. Svinjsko meso je bilo po 14—16, špeh 13—14 Din. Kmetje so pripeljali 4 voze krompirja, 6 čebule, 18 sena in 8 slame. Krompir je bil po 2, čebula 6, seno 70—90, slama 50—55 Din. Pšenica 2, rž 1.50, ječmen 1.50, oves 1.50, koruza 1.50, ajda 1.50, proso 2.50, fižol 2.50, grah 8—10 Din. Kokoš 30—50, piščanci 20—70, raca 15—20, gos 30—40, puran 40—60, domači zajec 7—30 Din. Česen 14, sveže zelje 5, buče 4, gobe 1—2 Din. Maline 6—7, grozdčije, suhe slive 9—12, breskve 20—24, grozdje 24—28 Din. Mleko 2—3, smetana 12 do 14, surovo maslo 30—36, jajca 0.75—1, med 12—20. Din.

Mariborsko sejmsko poročilo od 14. 7. 1931. Prignanih je bilo 19 konj, 37 bikov, 347 volov, 418 krav in 23 telet, skupaj 844 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 5 do 5.75 Din, poldebili voli od 3.75 do 4.50 Din, plem. voli od 3.50 do 4 Din, biki za klanje od 3 do 5 Din, klavne krave debele od 3.25 do 5 Din, plemenske krave od 3 do 3.50 Din, krave za klobasarje od 1.75 do 2.50 Din, molzne krave od 2.25 do 3 Din, breje krave od 2.25 do 5 Din, mlada živina od 3.50 do 5.50 Din. Prodanih je bilo 407 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 55 in v Italijo 15 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 17. 7. 1931. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 258 komadov svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—8 tednov stari komad 70 do 80 Din, 7—9 tednov 90 do 130 Din, 3—4 mesece 150 do 230 Din, 5—7 mesecev 350 do 400 Din, 8—10 mesecev 450 do 500 Din, 1 leto 600 do 750 Din, 1 kg žive teže 6 do 7.50 Din, 1 kg mrtve teže 9 do 10 Din. Prodanih je bilo 103 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 14 do 16 Din, II. vrste od 10 do 12 Din, meso od bikov, krav in telic od 6 do 8 Din, telečje meso I. vrste od 18 do 25 Din, II. vrste od 10 do 16 Din, svinjsko meso sveže od 12 do 25 Din.

★

Pogreznjeni svet.

»Gospodar« je že pisal o uganki velikanskega otoka Atlantis, ki bi naj bil vezal pred mnogo desetletij Evropo z Ameriko, kjer kraljuje danes Atlantski Ocean. Baš letošnje poletje je na delu angleška ekspedicija, ki hoče z ostanki na morskem dnu dokazati, da je otok Atlantis res bil in je cvetela na njem visokorazvita kultura.

Kakor pravljica o Atlantidi obstoja tudi legenda o pogreznjenem svetu v Tihem Oceanu. Angleški oberst James Churchword je posvetil celo svoje življenje razvozljanju te zadnje pravljice. Anglež je objavil o svojih tozadevnih raziskovanjih marsikaj zanimivega.

Pravljica o izgubljenem svetu v Indiji.

Oberst Churchword je prišel na sled potopljenemu svetu, ki se je imenoval zemlja Mu, ko je bival v Indiji. Kot mlajši oficir se je seznanil z učenim indijskim menihom, ki je vzbudil v njem zanimanje za prazgodovino človeštva. Menih je podučeval Angleža v naakal jeziku, ki bi naj bil po indijskem naziranju na svetu najstarejši. Ko je razumel oficir naakalščino, se je lotil razvozljanja starodavnih napisov v tem jeziku, ki so shranjeni kot sveti ostanki v indijskih samostanih. Na več

tablicah je čital o posebnem svetu Mu, ki je bil pred več tisoč leti na sredini Tihega Oceana in bi naj bil tudi zibelka človeškega rodu.

Vesti o Mu svetu v Ameriki.

Ravnokar beležena izsleditev je Angleža Churchworda tako navdušila, da je sklenil, da bo posvetil po 12letni vojaški službi ostali del svojega življenja razkritju uganke z Mu svetom. Ker je bil oberst denarno dobro založen, se je lahko podal na delo. Potoval je po svetu, preiskal je samostanske šole po Aziji, evropske starinske zbirke in ameriške muzeje, kjer so shranjeni razni starodavni rokopisi. Iz starih beležk se je povzpел do trdnega prepričanja, da je Mu suha zemlja resnično obstojala.

V spominskih spisih Maja naroda, kateri so shranjeni v angleškem in v narodnem muzeju v Washingtonu, je zadel Churchword na omenke o Mu svetu, za kojega označbo so imeli Maja Indijanci isti pisemski znak, kakor ga je bil izsledil v Indiji, Burmi in v Egiptu. V vseh spisih, ki izvirajo od raznih človeških plemen in iz raznih delov sveta, pomenja pisemsko znamenje isto »dežela (svet) Mu«. Tudi v prastari tibetanski listini je našel angleški oberst potrditev svojega domnevanja.

Spomeniki o izgubljenem svetu.

O narodih, ki so bivali pred 20 tisoč leti na Mu svetu, so se ohranili do danes nekateri spomeniki. K tem preostankom spadajo orjaške sohe, ki se nahajajo še sedaj na Velikonočnih otokih. V osrednji Ameriki je zadel Anglež na iste znake podobarske umetnosti Mu prebivalcev.

Mu svet se je nahajal v širini ravnika Pacifičnega Oceana in je zavzemal proti severu površino 5000, proti jugu pa 3000 milj v vzhodno-zapadni smeri. Havajsko, Fidži in Vzhodno otočje je preostanek nekdanjega ogromnega

ma prišla, ampak vselej so me ljudje črpali iz reke in iz studenca, jaz pa sem gasila, da mi ne storiš nič hudega.

Ogenj nato:

»Veš kaj? Spoprijazniva se danes! Vsak izmed naju naj se bavi le s svojim poslom. Če bova živela v miru in slogi, naju ne bodo ljudje mučili in ubijali na smrt.«

»Jaz nečem tako«, je rekla voda, »ne morem jaz biti drugačna kakor sem. Ne morem biti delu, ki mi ga je prisodil sam Bog.«

Narodna povestica.

Kmet, ki mu je nek trgovec v mestu napravil dosti krivice, si je izmislil pot, kako

je podal na ogled krog pivnice in dognal, da je pobeg nemogoč, ker je imela zidanica samo ena hrastova vrata in nobene druge večje odprtine. Celo skozi podstrešje je bilo nemogoče uteči, ne da bi orožnika opazila begunca, stavba je bila prenizka in se je naslanjala ob zadnji strani na hrib. Ko je pregledoval Grizold krajevni položaj, je zapazil, kako se maje kamenje na kleti na strani proti kolovozu. Nekdo, ki se je skrival v pivnici, je skušal izdreti izhod. Stopil je ob stran k zidu, iz katerega se je gibalo kamenje in skrbno opazoval... Kmalu se je izluščil iz zidu velik kamen, koj za njim se je pojavila četverkotna odprtina, človeška roka je brskala blato ter prah izpred luknje... Neznani ujetnik je pomolil glavo skozi udrtno... Žandar je vprašal: »Kedo je?« Mesto odgovora je počil revolverski strel proti orožniku, a ga na srečo ni zadel. Ko se je prikazala neznančeva glava drugič pri odprtini, je ustrelil Grizold iz puške; ker je stal v zaščiti pred strelom preveč tik ob steni, se je odbila krogla ob kamenju. Vse je potihnilo za nekaj časa...

Grizold je stopil bliže in ustrelil skozi luknjo, iz kleti je nekaj zaječalo — znamenje, da je strel pogodil. Za tem je ustrelil iz kleti oblegani, krogla je oprasnila Grizolda nad očesom, sicer ne nevarno, pa vendar se mu je vlila kri kar curkoma.

Zopet nekaj časa sumljiv mir ter tihota po kleti... Grizold je dal za drymi pred kletjo prežečemu Stresu povelje, naj strelja kar skozi zaprta vrata, tamkaj nekje mora tičati sam Guzaj, s katerim sta se srečala čisto po naključju. Stres je izpolnil povelje, ustrelil petkrat skozi vrata, jih preluknjaj in te znake oddanih strellov je videti še danes, na pivnici so namreč še ista vrata.

Po Stresovih streljih je bilo spet vse mirno. Kar je slišal Grizold, kako kljuje ter udarja tolovaj po kamenju v smeri proti hribu, na katerega se naslanja klet. Ker mu je bil zaprt pobeg proti kolovozu, je hotel oblegani vlomiti drugo stran zidu in uteči navkreber. Razbojnik je lomil kamenje z vso drznostjo, Grizold je ustrelil večkrat skozi luknjo v klet, vendar je moral

sveta, na katerem je bivalo 50 do 70 milijonov ljudi.

Mu svet je izginil najbrž radi ogromnega potresa in podzemeljske eksplozije ognjenikov. En del Mu prebivalcev se je izselil veliko let pred nesrečo v druge dele sveta. Pot te kolonizacije se je gibala v dveh smereh. Na potovanju proti vzhodu so dosegli izseljenci srednjeameriško ozemlje današnjega Yukatana in reke Amaconas v Braziliji. V zapadni smeri je dovela izselitev do Malajskih otokov, od tamkaj pa v Burmo, Indijo in v Tibet.

Sled Mu kolonistov je posebno očitljiva v osrednji ter v južni Ameriki. Na pobočjih gorovja Andov v južni Ameriki so odkrili ostanke prastarih kanalov, katere so bila zgradila Mu plemena. Pred več tisočletji so tvorila današnja Amaconas močvirja, morje, in Anden planota je bila dolina, so torej služili ti kanali za namakanje polj.

Potrnilo za dejstvo, da sta bila nekoč stari in novi svet med seboj združena s suho zemljo, so tudi pred kratkem v Mehiki najdeni ostanki kamel, ki so dospele iz Afrike v Ameriko po pozneje izginuli suhi zemlji.

Nadalje je zadela Neeven ekspedicija, ki je raziskovala Mehiko, pri izkopavanjih v globočini 17 m na kamenito soho, ki predstavlja po obrazu in obliki Kitajca.

Ako se bo posrečilo raziskovalcem in znanstvenikom, da bodo rešili uganko izginulega sveta, potem bo storjen največji korak o pojasnitvi početka človeške kulture.

★

DEKLIŠKI TABOR V ČRENŠOVCIH

Tudi naša Slovenska Krajina namerava svečano proslaviti 1500letnico efeškega cerkve-

nega zbora, ki pomenja velik mejnik v zgodovini čiščenja Marije kot Matere božje. V nedeljo po prazniku Marijinega Vnebovzetja, 16. avgusta, bo v Črenšovcih velik dekliški tabor. Preč. g. kanonik Časl kot škofijski voditelj Marijinih družb bo imel pridigo. Predsednik Prosветne zveze dr. Josip Hohnjec pa bo govoril na zborovanju zunaj cerkve. Dekleta onstran in tostran Mure, pripravite se na ta dekliški tabor! Naj ne bo župnije v Slovenski Krajini, ki bi ne bila po svojih vrlih mladenkah zastopana na tem shodu! Tudi sosedne župnije tostran Mure naj pošljejo v obilnem številu zastopnice krščanskih dekliških organizacij v poset svojim sestram v Prekmurju! Naj bo to velik shod Pomurja, vreden naših vrlih krščanskih slovenskih mladenk!

— —

Sv. Peter pri Marikoru. V četrtek ob 7. uri zvečer ima »Fantovski odsek« v društveni sobi važen sestanek in pa sejo. Na sestanek naj pridejo zlasti tamburaši z instrumenti. Pridejo pa naj tudi tisti fantje in dekleta, ki so že sodelovali pri kaki igri, da se pogovorimo o važni zadevi.

Hoče: Katoliško bralno in gospodarsko društvo v Hočah priredi (oziroma ponovi v nedeljo dne 26. julija v svoji društveni dvorani popoldne in zvečer krasno igro »Divji lovec«). Ker je čisti dobiček namenjen za podaljšanje dvorane, ste vsi prijatelji počene zabave vljudo vabljeni.

Spodnja Polskava. Preteklo nedeljo smo mogli nekateri srečniki občudovati veličasten polet nemškega »Zeppelina« na daljnem se vernem obzorju, zvečer pa smo si poslušati skoraj razprodano dvorano g. Sicherla zgoranje-polskavske pevce, ki so nam, zbranim v Slov. kat. izobraževalnem društvu »Skaša«, zapeli Lavtižarjevo narodno pevsko igro »Mlada Breda« in nekaj narodnih pesmi. Da povemo kar naravnost: kaj takega še nismo slišali na našem odru in iz srca smo hvaležni nadarjenim sosedom za užitek ter jim iskreno čestitamo k uspehu! Najbolj nas je ogrela s svojim krasnim, čistim glasom gđ. Matilda Mohorko kot pevka naslovne vloge; njen glas je izredno jasen, topel in zmogel podajati vsa čustva te ugrabljenosti in v Turinjo odpeljane Slovenke. Marsikomu je privabil njen čust-

veni glas in njena kruta usoda, ki jo je podala z izredno dobro igro, solze v oči. Glavni junak v igri, g. Fr. Koban, je s svojim izvežbanim in močnim glasom ji bil enak. Na njem ugaja in vzbuja občudovanje poleg pevkega in igrskega talenta zlasti njegovo organizatorično delo, s katerim že dolgo vrsto let vodi z vso pretnostjo in požrtvovalnostjo »Skalo« in je že vzgojil lepo število mladih prosvetnih delavcev. V igri so bile v pevskem oziru tudi ostale osebe na mestu. Igro je nastudiral in spremljal g. organist Bolko z veliko ljubeznijo in razumevanjem. Tudi zapete narodne pesmi so kazale spretnega voditelja in izvežbane glasove. Konec predstave je bil drugačen kot je obetal začetek: V zadnjem odmoru je povzročil kralj alkohol prepir ter pretep nekaterih fantov iz sosednih vasi, kar je vzbudilo splošno ogorčenje in razburjenje. G. predsednik Koban pa je z odločnimi besedami obvladal položaj.

Polzela. Katoliški prosvetni dom, ki je bil pred letom dni komaj tajna in drzna misel poedincev, je danes že pod streho in ni daleč dan, ko se bo lahko uporabljal v prosvetne namene naše mladine. Pričakujemo in verujemo, da bo mladina, ki je zadnja leta navdušeno delovala, še z večjim ognjem šla na delo za verski, kulturni in gospodarski napredek naroda. Ni važnejšega problema od tega, da ima naša mladina za svoje prosvetno delovanje lastne prostore. Kajti zadnja leta je morala iz ceste na cesto. Zato se ne smemo čuditi, da je odbor kljub gospodarski krizi prevzel težko nalogo, zgraditi dom in jo hoče kljub vsem težavam tudi dovršiti. Upamo, da se mu to v polni meri posreči. Stavba Prosv. doma je dolga 25 m, široka 11 m in visoka ob cesti do strehe 5.40 m. Fasada, ki je zidana čez rob strehe, je visoka 10 m, tako da streha na cesto ni vidna. Temeljni zid je iz betona, za katerega se je porabilo 140 stotov cementa, ostali zid pa je iz domačega kamna, ki se ga je porabilo okrog 200 kub. m, peska 60 k. m., apna 60 stotov (brez ometa), okroglega lesa za strešno ogrodje 60 kub. m, opeke za strešno površino 420 kvad. m — 6300 komadov. Vrat bo na zunanjo stran 4, oken 13. Oder zavzema površino 8 krat 10 m, istotako garderoba, ki bo pod odrom visoka 2.50 m. Dvorana bode

štediti z municijo, imel je pri sebi v celem le osem nabojev in jih je bil že pet porabil. Guzaj ni odgovarjal s protistrelji, prekinil je lomljenje in objela je trdnjavo napeta tišina...

Oblegani si je nekaj premislil in pognal skozi odprtino proti Grizoldu dvocevno pištolo. Sigurno je bil uverjen, da se bo žandar sklonil, pobral orožje in ta trenutek bo porabil on za beg. Varal se je. Žandar je pustil vrženo vabo na miru in čakal mirno zbrano. Kar se mu je izjavilo ob Grizoldovi strani, je poskusil na Stresovi. Skozi bolj slabo zaklenjena vrata je iztiščal zavoj papirja (to so bila pisma, o katerih smo že govorili v prejšnjem poglavju), padla so na tla, žandar se ni ganil izza svoje dobro zavarovane postojanke. V vratih je bilo pet od krogel izvrtanih lukenj in skozi te je opazoval tolovaj položaj oblege. Ustrelil je iz revolverja skozi luknjico in zadel Stresa do krvavega v palec na roki... Zopet mir in tišina...

Žandarja sta pričela obleganega pozivati na prostovoljno predajo. Prejela sta jezno zadirčen

odgovor: »Živega me ne dobite, prokleta Fanghunda!«

Oblega je že trajala več nego poldrugo uro. Številni streli so privabili na hrib nad klet vse polno radovednežev. Nekateri od gledalcev so bili pritekli celo s puškami. Grizold jih je pozval, naj jima pomagajo, nobeden se ni ganil. Bili so sami Guzajevi pristaši, ki so prihiteli pomagat vjetemu glavarju, pa jim je bil vpadel pogum pri pogledu na kar dva žandarja in bogve koliko jih je še bilo skritih v gozdu pod hišo.

Orožnika je že oplazoval upravičen strah: Kaj bo, če se ju lotijo močje in otvorijo ogenj iz pušk?

Pričela sta se med seboj pogovarjati glasno, da bosta klet zapalila in Guzaja izkurila kakor jazbeca iz skrivališča, ako se ne preda. Nobe-nega odgovora iz zidanice... vse tiho...

Oblega je že trajala preko dve uri, solnce se je že nagibalo k zatonu in ura se je že pomikala na pet popoldne.

Kar naenkrat se odprejo vrata na kleti na stežaj in iz zidanice se prikaže Guzaj... Držal

bi mu poplašal. Šel je k njemu in rekel:

»Gospod, prosim te, posodi mi kotel za domačo žganjekuho, čez osem dni ti ga vrnem, pa še tolar povrh.«

Trgovec je bil zadovoljen.

Čez osem dni je prinesel kmet kotel, pa še poleg majhen kotlič, češ:

»Veš, kaj je to?«

»Kaj?«

»Tvoj veliki kotel je dobil pri nas malega. Prinesem ti ga, ker ni moj.«

»Hvala ti, hvala«, je rekel trgovec, »vidi se, da si pošten človek.«

»Pa, prosim te, gos-podar, naj še veliki kotel nekaj dni ostane pri meni, ker je še bolan in ga takega ne

12 krat 10 m in galerija 4 krat 10 m. Pod galerijo dva sobi 4 krat 4 in hodnik 2 krat 4 m. Stavba bo to leto v toliko dokončana, da bo lahko služila za prireditve, popolnoma izdelana pa bo prihodnje leto. Krstna predstava v novem domu in ob enem proslava Finžgarjeve 60letnice bo v nedeljo dne 2. avgusta z vprizoritvijo narodne igre »Divji lovec«. Na jesen pa se bodo vprizorjale popolnoma nove »Pasijonske slike« v 15 slikah.

Polzela. Za novi Prosvetni dom so poleg drugih mnogo prispevali: g. Lupan A. Mešič, ki je na svoji žagi brezplačno žagal potrebne deske; g. Franc Košec je žagal les in daroval precej lesa; g. Vinko Zagoričnik, ki je dal na razpolago kamen za stavbo. Imenovanim oddličnim možem, ki so bili vedno prijatelji ter podporniki katoliškega mladinskega gibanja, kar ostanejo gotovo tudi še nadalje, bodi na tem mestu izrečena naša najlepša zahvala! — Gradbeni odbor.

*

Pasji spomeniki.

Pes, ki reši človeku življenje, dokaže ljubezen ter udanost, ki sta zadeli na vidno priznanje v Ameriki.

Kdor obišče v Njujorku naravoslovno-zgodovinski muzej, se bo čudil, ker bo videl tamkaj zapored spomenike — psom, ki so izklesani iz marmorja. Radovednež, ki se približa pasjemu spomeniku, bode našel na podstavku kratek življenjepis psa, ki je ovekovečen v kamen.

Nekak zmagoslaven drevored na čast psom je razven zgoraj omenjenega v njujorškem osrednjem parku. Ta drevored je zasadila posebna ameriška družba, ki se je spomnila ob tej priliki tudi psom.

Amerikanec ima namreč prav poseben smisel za poveljevanje junakov. Junaški čin kaknega psa zadene na odmev v vseh državah Amerike in se morajo učiti celo otroci v šolah o njegovem izrednem dejanju.

V naravoslovno-zgodovinskem muzeju v Njujorku so predvsem spome-

niki psom, ki so si pridobili zasluge na polju znanosti. So predvsem živali, ki so spremljale na raziskovalnih potovanjih po severnih pokrajinah raziskovalce in so se prav posebno odlikovale v službi po dnevu ter v noči. Najmlajši od zaslužnih psom se imenuje Chinook in je spremljal Byrda pri raziskovanju južnega tečaja in je tamkaj tudi poginil. Najbolj slaven nosi ime Toge, ki je bil nerazdružljiv spremljevalec slovitega raziskovalca severnega in južnega tečaja Amundsena. Amundsenov pes Toge je izvršil največji junaški čin v skrajnem kotu severno-ameriškega polotoka Alaska, v None. V ledeno mrzli zimi l. 1910 je izbruhnila v None davica. Tedaj še pač ni bilo letal, kakor jih posedamo dandanes, da bi jih bili poslali na odpomoč. Pes Toge je bil, ki je prejel nalog, da poneso zdravilo zoper davico 675 milj daleč v None. Tega pasjega teka se je udeležila celotna Amerika z največjim zanimanjem. Amerikanci so sklepali neverjetno visoke stave za in proti. — Poskus s psom se je obnesel. Toge je prinesel zdravilo še pravočasno. Po celih Združenih državah so prirejali zbirke za psa, ki je poginil slednjič radi starosti.

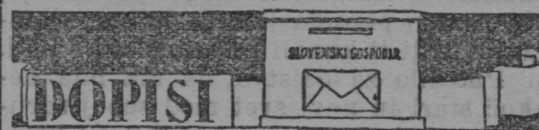
Od psom, ki so ovekovečeni v osrednjem njujorškem parku, uživa največ slave Tipps, ki je otel na izreden način svojemu gospodarju iz Kentucky življenje. Gospodar, po poklicu farmer, je bil bolan na srcu. Ko se je podal lepega dne v spremstvu psa na izprehod proti železniškemu tiru, ga je napadel srčni krč. Brez zavesti je padel na tračnice. Brezuspšno je poskušal pes, potegniti gospodarja iz smrtne nevarnosti, tekkel je nato nasproti prihajajočemu brzovlaku in je dosegel z glasnim lajanjem pri strojevodju, da je ustavil vlak še pravočasno.

Nadalje je videti v parku spomenik psu Rialu, ki je bil last čolnarja v Bostonu. Nekega jutra, ko se je vlekla gosta megla po vodi, da ni bilo videti

nitit za ped pred seboj, je odrekel ob priliki prepeljave preko reke motor in čoln je obstal na mestu. V gosti megli je bila nevarnost trčenja z drugim čolnom očitna. Pes se je pogнал iz čolna v vodo, plaval je k obrežju, kjer so ga poznali in je dosegel z lajanjem, da se je podal na pot po reki drug čoln, ki je rešil vse, ki so bili v pokvarjenem čolnu.

Amerikansko društvo za varstvo živali je zelo bogato in tudi mogočno. V vseh večjih mestih posedajo velika živalska zavetišča, kjer najdejo ob vsakem času psi brez gospodarja svoj novi dom. Nekater države Združenih držav imajo zelo občutne kazni napram trpinčenju živali.

*

Št. Peter pri Mariboru. V prepiru se je na domu svoje matere z nožem zaklal 33letni Lj. Krivec. Občinski odbor je na zadnji svoji seji sklenil, zaprositi kmetijsko ministrstvo, da se občina Št. Peter v smislu zakona o likvidaciji agrarne reforme na velikih posestvih vpiše kot agrarni interesent za gozdove z ozirom na to, ker se gozd nujno potrebuje za preskrbo s kurivom in stavbnim lesom, ker je v občini in okolišu premalo gozdov. — Novomašnik č. g. p. Kasijan Farič iz Zrkove je drugo in tretjo sv. mašo opravil pri nas in sicer v ponedeljek dne 13. julija pri Materi božji na Gorci, v torek pa v kapelici pri šolskih sestrah. — Veliko menjavanje bo letos med posestniki in viničarji. Mnogi se bodo selili iz potrebe, drugi zopet, da se bodo kasneje kesali. Vedno se bolj in bolj opazuje, da ponekod med gospodarji in viničarji ni več tište zastopnosti kot je bila nekdanj.

Št. Peter pri Mariboru. Pretečeno nedeljo dne 12. t. m. je praznovala Berta Purgajeva iz Vodol 25letnico, odkar je cerkvena pevka. Vso to dolgo dobo je vneto in z ljubeznijo pre-

morem spraviti sem.«
»Naj bo!« mu je dovolil trgovec.

Črez par dni je bil kmet spet tu.

»Nesreča, gospod, — nesreča!«

»Kakšna?«

»Tvoj kotel je poginil!«

»Kaj, poginil? O ti goljuf ti, kako more poginiti kotel?«

»Kako? Kar lahko ima mladiče, more tudi poginiti.«

Nato ni vedel trgovec kaj reči in tako je imel kmet za mali kotel velikega.

Dobro je povedal. Gost natakarju, ki mu je prinesel ribo: »Odnesite to ribo. Tako mlada je, pa že tako pokvarjena.«

— —

je v krvaveči desnici revolver, katerega cev je bila zadeta od krogle in močno skrivljena, izpod vrata mu je curljala kri, divje je ošvignil s pogledom oba žandarja, da bi ju preplašil ter zmedel in baš v tem smrtno nevarnem trenutku pobegnil na njemu lasten — najbolj drzen način.

Ves ta prizor je trajal le par trenutkov... Že sta dvignila orožnika puški, strela sta blisnila ter počila... Eden je zadel dolgo — dolgo iskano žrtev v prsa, drugi v trebuh... Smrtno zadeti Guzaj je omahnil in se zakotalil po tleh. Nekaj časa je še brcal z nogami, krčil prste na rokah, začelo mu je rohljati iz prs in izdahniti je...

Ko so videli očividci na hribu, da je padel njih poglavar, da ne bo vstal nikdar več, so pobegnili in se razkropili na vse strani...

Žandarja sta si obvezala lastne rane in nato pregledala klet. Na sredini majhne pivnice je stal prazen ter poveznjen polovnjak in na njem literska steklenica, ki je bila od krogle preluknjana. Našla sta še heč (sekiro za sekanje strelje), s katerim je lomil Guzaj kamenje iz zida.

Pri Guzaju sta našla razen poškodovanega revolverja, ki je shranjen v muzeju v Celju, še dolg nož in drugega nič. Na tleh sta pobrala zavoj papirja, ki ga je porinil razbojnik skozi vrata, ga razmotala in videla, da so to njegova štiri obširna pisma.

Dan Guzajeve smrti je bil topel jesenski dan brez oblaka na nebu. Solnce se je poslavljalo z zadnjimi žarki s hribov in obsevalo poslednjič parletnega kralja teh planin, grab ter kotanj, ko je ležal na hrbtu pred kletjo z zevajočo rano na prsih, iz katere je še vrela sveža kri...

(Dalje sledi.)

Nov vozni red

se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Cena Din. 2.—.

pevala v čast božjo, naj še tako nadaljnjih 25 let! — Vreme imamo ugodno, ljubi dežek še vedno pravočasno namaka. Dosedaj smo bili še obvarovani vsake elementarne neizgode, da bi nas tudi Bog zanašal obvaroval vsega hudega, da bo letina obilna, kašče in kleti lepo polne!

Zavodnje. V Zavodnjem se bo vršilo v nedeljo dne 26. julija ob dveh popoldne slovesno odkritje spomenika vojnim žrtvam, ki smo ga postavili mesto prejšnjega začasnega. S tem se je združilo tudi slavlje 50 letnice obstoja tukajšnje šole z govorom in gledališko predstavo Šolarjev. Pri obeh teh slovesnostih bo sodelovala tovarniška godba in pevski zbor iz Šostanja, ki nam bodo delali dobro voljo nato se vršeli ljudski veselici. Za dobro pijačo in prigrizek bo preskrbljeno. Čisti dobiček ljudske veselice se bo porabil v kritje stroškov za spomenik. Prosimo obilne udeležbe iz vseh sosednih krajev.

Mislilje. Dosti se je že nabralo novic, javnosti jih zaupamo samo nekaj. Dovžanci imajo nov hotel, ki odgovarja potrebam velikega mesta. Na planini Kopo in Črni vrh mrgoli raznih izletnikov, ki imajo od naše postaje najlažji prihod. V Spodnjih Dovžah je mnogo spoštovana Krofova hiša pozidala kapelico v čast presv. Srcu Jez., blagoslovljena bode tekom poletja. Gasilno društvo si je s prostovoljnimi, požrtvovalnimi delom zgradilo svoj društveni dom in bo še julija odprt. Pri cerkvi je cerkveno predstojništvo obnovilo in olupšalo zunanost zlasti s kanalizacijo vseh strešnih odtokov. Pokopališče je nanovo preurejeno. Posebno lepoto mu daje nova Jeseničnikova grobnica. Oba rajna gg. župnika Klavžar in Rat pa dobila nov skupen spomenik. V spomin padlim vojakom se namerava postaviti kapelica ob cesti na starem pokopališču in bo služila obenem za oltar ob Telovskih procesijah.

Sv. Lenart v Slov. gor. Krajevna protituberkulozna liga razglasa, da bo poslovala od sedaj naprej za člane dne 10. in dne 20. vsaki mesec v občinski pisarni pri Sv. Lenartu v Slov. gor., vsakokrat ob dveh.

Sv. Ana v Slov. gor. God sv. Ane, župnijske patrone, se bo obhajal že v soboto. Žene od Sv. Trojice, ki so včlanjene v Marijini družbi, priredijo v soboto dne 25. julija 1931 predpoldne skupno romanje k Sv. Ani, kjer bo ob 10. uri pridiga in slovesna sv. maša. Pridigoval bo preč. p. gvardijan Ernest Jenko od Sv. Trojice, ki je priznan in goreč cerkveni govornik. Med sv. mašo bo skupno sv. obhajilo za žene, ob sklepu pa darovanje okoli oltarja kot jubilejni dar za popravila lepe in veličastne franciskanske cerkve pri Sv. Trojici v Sl. gor. Žene iz domačih in sosednjih župnij, pridite v soboto, ki bode vaš dan, v obilnem številu k Vaši zaščitnici in zavetnici, sv. Ani! V nedeljo je praznik sv. Ane, matere Device Marije, in bo prva slovesna služba božja ob šestih, druga ob osmih, tretja ob pol desetih. V cerkvi in zunaj se bo pobiralo za zvone.

Negova. Po večletni mučni bolezni je v sredo dne 8. t. m. mirno v Gospodu zaspala daleč na okrog znana in priljubljena Marija Klemenčič, mati g. župana v Ivanjcih. V nedeljo dne 12. julija smo jo v velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Ob odprtem grobu nam je v ganljivih besedah opisal domači g. kapucin na dobrih delih bogato življenje pokojne matere ter nas posebno spominjal njene ljubezni do trpečih. V blag spomin njene dobrohotnosti in darežljivosti so vneti nabiralci med pogrebi nabrali za Dija-

ško kuhinjo v Mariboru 415.25 Din. Vzorna žena in mati počivaj v miru!

Gornja Radgona. Dne 24. junija smo pokopali tukaj Martina Hamler, veleposestniškega sina iz Ivanjševca. Sedem dolgih tednov je z izvanredno potrpežljivostjo prenašal mukepolno bolezen, čeprav je bil šele učenec III. razreda ljudske šole. Prvo sv. obhajilo je dobil na bolniški postelji. Umrli je isti dan in ob isti uri, ko so njegovi tovariši sprejeli I. sv. obhajilo. Ganljiv je bil prizor, ko so ga prišli kropiti sošolci in sošolke iz cele šole, še ganljivejši pa takrat, ko so ga ob neizmerni žalosti starišev, bratov in sester in ob obilni udeležbi ljudi vseh slojev, kakor tudi njegovih tovarišev, zagreblji. Pogreba se je udeležil tudi njegov stric, č. g. p. Elekt Hamler od Sv. Trojice v Slov. gor. Martinek, v miru spavaj! Njegovim starišem, bratom in sestram naše iskreno sožalje!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Radosten dogodek smo praznovali v nedeljo dne 12. t. m., ko je obhajal novomašno slovesnost naš rojak č. g. Janko Bele, misijonar-lazarist. Pridigoval mu je č. g. p. Gabriel iz Maribora kot rojak. Ves božji blagoslov na življenje pot! — Kar je bilo že dolgo krvavo potrebno, se je te dni začelo izvrševati: s pomočjo drž. higijenskega zavoda se izvede v enem delu vasi Sv. Lovrenc, ob banovinski cesti, kanalizacija s cementnimi jarki, da ne bo zastajala voda in gnojica ob cesti. Lep kos napredka, ki smo ga veselili!

Medvece pri Pragerskem. Tudi pri nas vlada velika vročina s sušo. Poljski pridelki se kar sušijo. Po travnikih, posebno po hribi, je kakor v jeseni, otave ni mnogo pričakovati, ako ne bo dežja. Ljudje se žalostni vprašujejo, kaj neki bo, ako še nadalje vlada ta neznosna vročina, zraven pa še vetrovi. Edino vodo iz potoka, t. z. »Dolu«, katero rabimo kot pitno in za kuho, kakor tudi za živino, nam nekateri delajo nepitno s tem, da gonijo v potok živino napajat. Živina se ponemari v potok ali blizu potoka, potem se pa nečistoča steka v potok. Da bi bilo vsem prerokanjem konec, bi bilo dobro, da se vodilni močje obrnejo s prošnjo na bansko upravo v Ljubljani za primeren prispevek, da bi se zgradil vaški vodovod, ki je v tej vasi neobhodno potreben. Medvečani, za vzgled vam bodi vas Sesterže, katera se lahko ponaša z vodovodom in odlikuje s požrtvovalnimi močmi. Dragi sovaščani Medvečani, zedinite se, ker edino s tem še lahko dosežemo, kar bo v korist in ponos nam v sedajnosti in prihodnosti!

Ptujska gora. Lepo je bilo tukaj pri nas 1. in 2. julija, ko se je vršil evharistični kongres. Ljudi je bilo zelo veliko kljub temu, da se ni agitiralo po časnikih. Sprejem romarjev je bil sijajen, v hribe in doline se je razlegel glas petja: »Marija, k Tebi, uboge reve, mi zapuščeni vpijemo!« Zvečer ob šestih je nam č. g. dr. Cukala Franc v pridigi lepo orisal katoliško akcijo, njen namen in njeno delovanje. Po pridigi je bila procesija z Najsvetejšim. Dne 2. julija so se že ob dveh zjutraj začele sv. maše, katerih je bilo vseh skupaj s pontifikalno 31. Med tem so bili razni govori

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski, učinkuje že kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpričujejo, da se izkaže uporaba »Franz Josefove« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

v cerkvi in zunaj cerkve. Okoli pol ene ure popoldan se je zaključila ta lepa slovesnost. Romarje Matere božje vabimo na shod, ki se bo vršil dne 15. avgusta t. l.

Ptujska gora. Hlodi so porušili sedemletno deklico Justiko Kojc iz Ptujske gore. Sosedji so prihiteli na pomoč in potegnili nezavestno izpod hlodov. Poklicali so rešilni avto na lice mesta in so jo odpeljali v ptujsko bolnico. Nesreča nikoli ne praznuje.

Kočno pri Laporju. Na praznik sv. Cirila in Metoda sta stopila v zakon Anton Uršič in Emilja Pivec, hči edinka našega daleč naokoli znanega vrlega Janeza Pivca, brata pokojnega vuzeniškega dekana Štefana. Gostija se je vršila na Pivčevem domu v Kočnem pod košato slovensko lepo v najbolj izbranem razpoloženju, četudi ni bilo ne godbe in ne plesa. Svatje so zbrali za dijaško semenišče 130 Din. Mladima poročencema obilo sreče!

Gajovci niže Ptuja. Naša vas je doživela v sredo dne 8. julija veliko presenečenje. Ta dan je neko vojaško letalo parkrat in čisto nizko obkrožilo vasi župnije Sv. Marjete niže Ptuja, nato pa pristalo na južni strani naše vasi na Mihalekovem travniku. Takoj je pridrl vse polno ljudi od raznih strani, pešcev in kolesarjev, gledat tega zračnega ptiča. Letalo je pilotiral neki letalski nadporočnik, ki se je na poletu iz Mostarja v Zagreb visoko v zraku za oblaki predaleč zaletel, ker je izgubil orijentacijo, ter moral vsled pomanjkanja bencina zasilno pristati. Tudi motor se je baje nekaj pokvaril. Letalec se je bal, da bi pristal na Ogrskem ali v Avstriji, kjer bi mu letalo zaplenili. Šele ko je zaslišal slovensko govorico in ime kraja, si je veselo oddahnil. Letalo, takoj zastraženo po orožnikih, je ostalo na travniku tri dni ter bilo predmet občudovanja več tisoč ljudi, ki so te dni peš, s kolesi in z avtomobili priromali v našo vas. Ljudje, ki so skupaj prišli gotovo iz desetih župnij in celo iz sosednje Hrvatske po nekaj ur daleč, so si lahko vse ogledali, ker sta bila letalski poročnik kakor tudi mehanik zelo prijazna človeka. V soboto dne 11. t. m. predpoldan je priletel še en aeroplan, ki je tudi pristal na istem travniku ter pripeljal bencin. Pomožno letalo je vodil domačin in zavrčki rojak, mlad nadbudni letalski narednik Stan-ko Borovinšek. Popoldne sta aeroplana eden za drugim odletela ob navzočnosti več sto gledalcev, obkrožila našo vas in izginila proti jugu. Drugo letalo je pri odletu vsled premalega prostora imelo malo zamude, ker ga je oviralo grmovje in močvirna tla, tako da so morali gledalci malo pomagati. Ljudje so se divili raznim vratolomnim zračnim akrobacijam, ki jih je izvajalo drugo letalo, v katerem je bil g. Borovinšek. Ljudje so te tri dni naredili malo haska, pač pa mnogo škode po travnikih, ker ne ozirajoč se na ceste in pota, so pomandrali mnogo trave pešci in kolesarji. Dobiček je pri tem imel le vaški vinotoč, kjer so žejni gledalci tešili svojo žejo, in pa dravski brod pri Zavrču, ki je imel s prevažanjem ljudi polno posla.

Sv. Urban pri Ptuju. Kakor mora je leglo na Urbančane, ko so slišali žalostni glas zvonov, ki so oznanjevali, da Leopolda Horvata, posestnika v Svetincih, ni več med živimi. Kakor bi slutil, je še dva dni prej bil na božji poti na Ptujski gori, kjer je zadnjič prejel sv. zakramente. Dne 4. julija popoldan je peljal voz drv domov. S seboj je imel tudi svoja dva še šoloobvezna otroka. Pri veliki vročini je živina hotela v bližnji potok iti pit in tako je močno naložen voz prišel z vozne ceste. Ko se je živina napila, je otrokom pustil živino,

nik celo žrtve svoje gostoljubnosti. Ko je neke viharne noči potrkalo na okno, je sprejel na vprašanje odziv »žandarja«. In dobri župnik je zaupljivo odprl vrata. Pa niso bili gg. orožniki, ampak s sajami namazani lopovi, ki so izrabili župnikovo dobrodušnost in mu potem pobrali, kar se jim je zdelo vredno, in seve predvsem zlato uro in verižico, srebrno namizno orodje, ves kovani in papirnati denar, ki ga je imel župnik v pisalni mizi. Pa ni tarnal, ampak potolažil se je z besedami: »Bo že zopet Bog dal.« Prodal je lepe rejene vole in je imel spet denar. Zadnja leta je živel upokojeni gospod župnik v svoji mali hišici na prijaznem gričku v Vojniku. Rad je hodil pomagat svojim stanovskim tovarišem ob nedeljah in drugih prilikah, kadar je bilo pač mnogo opravila. Bil je vedno vder in ljubezniv in bo ostal kot tak v spominu vseh, ki so ga poznali. Zemeljske ostanke je celjski opat vlč. g. Peter Jurak ob asistenci v celjski bolnici blagoslovil, nakar se je truplo prepe-ljalo v Vojnik, kjer so ga ob mnogoštevilni udeležbi sobratov in občinstva položili k večnemu počitku na tamošnjem pokopališču. N. p. v m.!

Planina. Dne 4. julija je umrl posestnik Fl. Pušnik v Pristavi, bivši župan občine Golobin-jek in cerkveni ključar sv. Marjete na Pla-nini. Bil je odločen in neustrašen krščanski mož, ki ni nikdar svojega verskega prepriča-nja zatajil; stal je vedno v prvih vrstah, naj-sibo v narodnih ali verskih zadevah. Bolehal je že več let; posebno zadnje leto je trpel sil-ne bolečine, ki jih je pa udano prenašal. Od- kar »Slovenski Gospodar« izhaja, mu je bil veren čitatelj in naročnik. Blag mu naj bodi spomin!

Sv. Rupert nad Laškim. V hribovitem, raz-trganem, za to težavnem svetu živimo, veliko trpimo, pa menda ravno zato imamo zelo stare ljudi. Na praznik dne 29. junija je umrla v Malibrezu na Rejševem posestvu Frančiška Vončina, stara nad 91 let. Vrla žena, ki se je rodila v solnčni Goriški in je pozneje prišla s svojo hčerko na Štajersko, je v svojem živ-ljenju veliko prestala, več let bila prikovana na posteljo, a je svoje težave kot prava krščan-ska žena in mati Bogu vdano prenašala. Sve-tila ji večna luč! — Dne 9. junija je v Mali-brezi po dolgi, mučni bolezní zatisnil svoje oči k večnemu počitku Adam Vider, po domače Gorišek, star 66 let. Bil je dober, zaveden krščanski gospodar, ki je lepo skrbel za svojo družino in se vzgledno pripravljaj na smrt. Bog mu daj večni mir! — Pa ne samo stare kosi neusmiljena smrt, tudi na dojenčke ne pozabl. Dne 6. julija je pograbila dojenčka Gaberšek v Novakovi hiši v Bezgovnicah. Sa-mo eden dan sta gledala luč sveta, potem pa jo iz reve in nadloge raje pobrisala k angelj-cem. Gotovo sta dobro zamenila! — Sadja ima-mo tukaj razmeroma malo. Črešnje so ponekod precej obrodile, in že se je veselil marsikateri posestnik, da bo vsaj za sol in najpotrebnejše reči v hiši. A letos nesreča nič ne praznuje. Vsled solčne vročine so črešnje predčasno zo-rele in kmalu postale tako črvice, da niso za drugo rabo kakor za šnops. — V vinogradih je navzlic silni vročini in suši na najboljše sorte, posebno na rilček, pritiskala nenavadno močna peronospora. grozdje je čez noč postalo črno in se posušilo. — Naravnost obupne čase preživlja dandanes ubogi kmet. Dela in se trudi, a prodati ne more ničesar, razni davki pa so veliki.

Svetina pri Celju. Ožbaldsko nedeljo, to je lepa nedelja na Svetini bo letos drugo nedeljo

v avgustu, dne 8. avgusta; bo dvojno opravilo: ob 6. in 10. uri, da lahko mnogi romarji, ki radi prihajajo na prijazno Svetino, opra-vijo svojo pobožnost.

Vse cenjene naročnike, ki še niso vsaj deloma poravnali naročnine za drugo polovico leta prosimo, da isto takoj ob-novijo, ker drugače smo primorani jim ustaviti list. Slovenski Gospodar stane za celo leto Din 32.—, za pol leta Din 16.—, za četrt Din 9.—.

Viničarski vestnik.

Zborovanje »Strokovne zveze viničarjev« v nedeljo 12. julija pri g. Prahu v Mariboru se je udeležilo lepo število viničarjev iz okolice. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik ma-rihorske strokovne skupine viničarjev tovariš Jože Šešerko. O važnosti, o uspehih in ciljnih stanovske organizacije viničarjev je govoril glavni tajnik Strokovne zveze viničarjev v Ljutomeru tovariš Peter Rozman. Vsi navzoči smo odločno sklenili, da ne odnehamo prej, dokler vseh mariborskih viničarjev ne združi-mo, v naši krščanski strokovni organizaciji, da se ne bomo pustali deliti na razne frak-cije, ki samo poslabšujejo našo skupno moč. V Strokovni zvezi viničarjev je naše mesto, in nikjer drugod. Pristopili so mnogi viničarji in s tem je storjen mogočen korak združitve vseh mariborskih viničarjev.

MALA OZNANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manj-ši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Upravništvo.

Gostilničarji! Iz zdravstvenih ozirov prodam gostilno s 120 do 140 hl iztoča vina na leto, z mesarijo, trgovino in trafiko, edina go-stilna pri farni cerkvi. Hiša je novo zidaña in popolnoma opremljena. Mimo vodi pot na priljubljeno razgledno točko ob severni državni meji. Gotovine je treba 150.000 Din. Pojasnila daje učitelj Feliks Grögl pri Sv. Rupertu v Slov. gor. 1110

Mestna parna žaga v Pljuju je s 1. julijem t. l. znižala cene žaganju mehkega in trdega le-sa za 10 Din pri 1 kub. m. Mehki les se od-slej žaga po 70 Din, trdi pa po 90 Din za 1 kub. m. 1109

Krasno arondirano posestvo, vse v ravnini, 24 oralo, vila, novo gospodarsko poslopje, ve-lik sadonosnik poln žlahtnega sadja, pol ure od postaje, se prodaja. Pojasnila daje Ivan Vezjak, Leskovec, p. Slov. Bistrica. 1121

Viničar s 4—5 delavskimi močmi, če mogoče z lastnimi kravami, se sprejme. Egger, sed-lar, Maribor, Gosposka ulica 15. 1122

Zamenjam 5 let staro brejo kobilo za drugega konja. Lampret, trgovec, Ruše. 1112

Posestvo 10 in pol orala se prodaja v Zgornji Polskavi št. 11. 1117

Viničar s 3 delavskimi močmi se sprejme pri I. Schwarz, Košaki 36, p. Maribor. 1115

Trgovski vajenec, krepak in zdrav, s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom. Hra-na in stanovanje v hiši. Franc Lipej, Bre-žica. 1125

Slamorenico v dobrem stanu prodaja za 900 D Lampret, trgovec, Ruše. 1113

Malo posestvo se prodaja. Sv. Miklavž štev. 99, p. Hoče. 1111

Zahvala. Pred kratkim me je zadela požarna nesreča in mi je upepelila hišo, gospodarske poslopje in opravo. Zavarovan sem bil pri obč. zavarovalnici »Sava« po glavnem za-stopu v Mariboru ter se mi je cela škoda, ki me je zadela, na jako kulanten način iz-plačala. Vsled tega se zahvaljujem najtop-leje temu domačemu zavarovalnemu zavo-du, ki ga najbolj priporočam! — Račje, dne 15. 7. 1931. — Ivan Weber. 1118

Posestvo na prodaj. Pri Sv. Jakobu v Slov. gor. imajo dediči po rajnem Alojzu Kristu lepo posestvo, obstoječe iz majarije in lepe-ga vinograda na Zg. Hlapju, Mali dol, takoj na prodaj. Cenilna vrednost se izve od de-dičev: 1. Alojza Kristl, vpok. učitelj in po-sestnik, Sv. Barbara pri Mariboru. 2. Treze Kramberger, gostilničarke, Sv. Marjeta ob Pesnici. 3. Alojza Jaušnik, gostilničarja pri Mariji Snežni. 1114

Hiša z vrtom in sadonosnikom v Mariboru, Koroška cesta 95, je pod ugodnimi pogoji za prodati. Zraven hiše je hlev, pred hišo pri-cesti pa precejšen prostor. Posestvo je pri-kladno za lesnega trgovca, ključavničarja, kleparja, mlekarstvo, vozništvo itd. 100.000 Din je treba izplačati takoj, 70.000 Din pa po 19 letih brez obresti. Poprašati pri Josipu Strmšek, Celje, Strossmajerjeva 3. 1120

Viničar s 4—5 delavnimi močmi in z lastno živino se sprejme pri I. Schwarz, Košaki 36, p. Maribor. 1116

Kmetje, pozor! Nove in rabljene mlatilnice, vi-telje, sadne mline ima po zelo znižani cen-i za prodati: Jožef Pfeifter, Hoče.

Lepa mala hiša v Kamnici se prodaja na javni dražbi v Mariboru, okrajna sodnija, dne 27. t. m. ob 11. uri v sobi štev. 27. Vabijo se in-teresenti. 1123

Dobro ohranjen mlin ima na prodaj z stališčem Marija Rop, mlajša, Varda, Sv. Jurij v Slov. goricah. 1127

Novi sodi za vino in mošt, kakor tudi gnojnič-ne sode, grem tudi na dom, vse po znižani cen-i, za delo se jamči. Se priporočam: Jožef Zvonar, sodarstvo, Slovenjgradec. 1126

Vajenca za trgovino z mešanim blagom, krep-kega in zdravega, poštene krščanske vzgoje, sprejme takoj: Gospodarska zadruga v Šma-rju pri Jelšah. 1139

Viničarja s štirimi delavnimi močmi, le z do-brimi spričevali, sprejemem na dobro viniča-rijo pri Mariboru. Vprašati pri g. Jarcu, Ma-ribor, Majstrova ulica 5. 1133

Učenca za klobučarsko obrt, močnega in zdra-vega, do 15 let starega, sprejme Ivan Kvač, klobučar, Maribor, Aleksandrova 32. 1136

Nova hiša se prodaja, drvarnica, svinjak, stu-denec, velik vrt, njiva, cena 83.000 Din. Na-slov: Rojko, Pobrežje pri Mariboru, Nova ulica št. 7. 1134

Dve lepi manjši posestvi v prav dobrem stanju na prodaj: Ješovnik, Štralek, p. Sv. Rupert v Slov. goricah. 1124

Išče se stiskalnica ali preša z zgornjim pritiskom, okrogli koš, najmanj 1 meter širok, le-sena tla, prednost bi imela preša z hidravlič-nim pritiskom, železno vreteno 9—10 cm mo-čno. Josip Žumer, Celje. Hotel »Zvezda«. 1131

Lepo posestvo se prodaja, meri 10 oralo, blizu državne ceste, 10 minut do cerkve, 15 minut do kolodvora. Jurij Pec, št. 117 v Slov. gor., hišna štev. 111. 1128

nam pa je držal voz, da se ne bi prevrnil. To pa je bilo zanj usodepolno. Pri krenitvi na sesto je težko naložen voz, katerega ni mogel nadzorovati, padel nanj tako nesrečno, da mu je strlo prsi in glavo. Šele na otroško vpitje so prihiteli ljudje, kateri so ga dobili izpod voza šele tedaj, ko so vsa bruna odmetali. Došli g. urbarski kaplan mu je mogel podati le samo sv. poslednje olje, nakar je ponoči v groznih mukah umrl. Bil je obče spoštovan, miroljuben, krščanski mož, ki je svojo ženo s tremi malimi otroki mnogo prehitro zapustil. Prav veliko ljudstva se je zbralo na njegovem pogrebu, ker vse je pretresla ta nenavadna žalostna smrt. Rajni je bil za vse dobro vnet in velik prijatelj cvetic. Tako smemo upati, kakor je gospod župnik pri odprtem grobu govoril: Ljubili je cvetlice, naj mu bo tudi večnost s cveticami poslana. Naj v miru počiva! Žena in otroci pa imejte upanje, da se pridite nad zvezdami!

Ormož. Po odhodu gospoda Lešnika v Ptuj smo bili več tednov, in sicer v najbolj križnem času, brez živinozdravnika. Pred kratkim se je naselil v Kuharičevi hiši novi živinozdravnik g. Nardin. — Znana trgovka in gostilničarka Matilda Anderlič je umrla vsled srčne kapl. Imela se je podvreči operaciji, pa je ni prenesla. — Splošna navada je, da se prireajo podoknice na predvečer godu ali ob drugih prilikah vsaj pred polnočjo. Pri nas pa hočejo biti nekateri v tem oziru originalni in imajo podoknico in govorniške vaje na vesti, če hočete, tudi ob dveh zjutraj. No, do takrat se ozračje gotovo primerno shladi in glava primerno ogreje. — Zagrebške Novosti so prinesle pred dnevi eno celo stran dolgo poročilo s slikami pod naslovom: »Ormož — jugoslovanski Gallapach.« Najbrž vsled tega je v zadnjem času pritisnilo v Ormož lepo število raznovrstnih bolnikov, posebno iz Hrvatske, ki iščejo zdravja pri našem domačem »Zeileisu« dr. Majerčiču, ki zdravi po Zeileisovi metodi. Zdravi se krog 40 ljudi. Baje je za mesec avgust že vse naprej zasedeno. — Če se sme sklepati na krizo, denarno in gospodarsko, po raznih prireditvah in zabavah, potem smemo trditi, da je ni. V treh tednih kar tri take zabave in povsod dosti obiskovalcev in obiskovalk.

Polenšk pri Ptuj. Beremo razne dopise: Bredišče ob Dravi, mariborski študentje pridejo — Sv. Trojica v Slov. gor., dramatični odsek, tid. itd. Res pestro! Ali bi ne bilo kaj takega mogoče tudi pri nas? Škodovale nam ne bi, koristilo pa dosti.

Solčava. Blagoslovitev kapelice Kristusa Kralja v Logarski dolini bo izvršil prevzvišeni knezoškof dr. Andrej Karlin dne 9. avgusta t. l.

Frankolovo. V nedeljo dne 26. julija vse na Frankolovo! Tu se bo obhajala lepa, za celo župnijo razveseljiva slovesnost prve sv. maše, ki jo bo isti dan ob desetih daroval v župnijski cerkvi novomašnik škofije na Krku č. g. Medved Ivan, tukajšnji rojak, v pričujočosti svojih č. duhovnih sobratov in svojih ljubih staršev. Slovesnost bo tem veselejša, ker bota navzoča še druga dva duhovnika, frankolaka rojaka, namreč č. g. dr. Vočič F., ravnatelj Salezijanskega zavoda na Rakovniku pri Ljubljani, ki bo tudi novomašniku pridigoval, in č. g. Flis Gregor, superijor misljijske družbe v Grobljah pri Domžalah. Četrtega č. g. tukajšnjega rojaka, Čeko Antona, je kot kaplana šoštanjanskega ugrabila l. 1921 smrt. Rajni je tukaj imel novo sv. mašo leta 1912. Koralno petje pri novi sv. maši bodo skrbeli č. gg. novomašniki iz Ljubljane. —

Romarjem na Brezje!

1. Izkaznice smo razposlali na vse župne urade, ki so se prijavili. Vsak jo dobi tam, kjer se je prijavil.

2. Novih prijav za skupne vlake ne sprejemamo več.

3. Brez izkaznice naj se z našimi vlaki nihče ne vozi.

4. Vstopite na postajah, kakor ste se prijavili.

5. Ne pozabite izkaznice doma!

6. Vozni listek kupite do Otoč, in sicer vsak zase in ne sprejmite skupnih, ker je lansko leto revizor na železnici tako zahteval, kar povejte na postajah, ako bi hoteli dajati skupne karte.

7. Vozni red bo ta teden določen in v prihodnji številki Slov. Gospodarja objavljen.

8. Spoved opravite po možnosti doma.

9. Vožnjo lahko prekinete, in sicer nazaj grede, kjerkoli hočete, prijaviti pa se morate reditelju, ki vam da navodila.

10. Mostnine na Otočah letos ni več.

11. Za izlet na Bled bodo na razpolago avtobusi in vlaki.

12. Pripravljeni bodimo na vsako vreme, upamo na lepo vreme.

Prosvetna zveza.

Ker bo isti dan veliko sv. maš tukaj (bo jih 9 do 10), odpade procesija, ki se je po navadi vršila na Ansko nedeljo. Prva sv. maša isti dan bo ob 5, druga ob 6, potem ob 6, 7 in 8, 8 in 9. Spovedovalo se bo od četrta vsak dan. — Župnijska cerkev je dobila novi kinč: krasno veliko podobo sv. Terezike od det. Jezusa, krasna slika, narejena menda v Ameriki, dar tukajšnje s. redovnice karmeličanke Kotnik. V župnijski cerkvi so tudi sedaj vsa okna nova in zares krasna. Vsakemu se sedaj naša cerkev dopade.

Polule. Glasbeno društvo »Edinost« v Polulah pri Celju je imelo na Ciril-Methodovo nedeljo svoj prvi občni zbor in koncert. Prireditelj je precej dobro uspela. Društvo se predvsem zahvaljuje akad. slikarju g. Grašerju, ki je društvu podaril lepo simbolično sliko in g. Kovaču, učitelju v Celju, za njegov vzpodbudni govor. Posebna zahvala gre posestniku g. Majerju, ki je brezplačno odstopil prostore in ves potreben material za prireditelj. Društvo se zahvaljuje vsem darovalcem in sploh vsem, ki so kakorkoli pripomogli k lepemu uspehu.

Št. Janž pri Dravogradu. Veličasten je bil sprejem našega novega župnika g. Antona Jensenko. Že v petek popoldne so fantje postavljali majo. Pod spretnim vodstvom g. predsednika cerkvenega konkurenčnega odbora Šegovca so jih postavili šest in dva slavaloka. Težko smo čakali nedeljo. Farani so se zbirali ob glavni cesti pri prvem slavaloku. Točno ob 4. se pojavila dva avtomobila. V tem trenutku zagrmijo topiči. Prvi pozdravi g. župnika, č. g. Vrhnjak Lojza, župnik v Št. Petru, začasni provizor naš. Nato ga je pozdravil v jednatih besedah bivši oblastni poslanec g. Ivan Guzej, župan. Dobrodošlico so mu izjavili tudi g. šolski upravitelj Oskar Bregant, g. Lojze Rogina v imenu gasilcev, ki so se korporativno udeležili sprejema in učenka 4. razreda, katerega mu je izročila krasen šopek. Nato se je razvil dolg spreved do farne cerkve, kjer je bil blagoslov. V sredo se je vršila na

zelo slovesen način inštalacija. Pridigo je imel č. g. dekan Jurko iz Starega trga, ki se je tudi spomnil č. g. Antona Mojžišek, bivšega župnika, ki je šel v pokoj, kateri ima neprecenljive zasluge za Št. Janž, kjer je deloval 22 let.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Vročina nas tare. Kmetje vzdihujejo. Otave ne bo. Žito je prehitro dozorelo. Cene kmetiskim pridelkom ne vedno padajo. Denarne zaloge prejšnjih dobrih let kopnijo. Val za industrijske pridelke in davke. Le letoviščarji se veselijo lepega vremena, krasnega kraja in dobrih časov.

Sp. Polskava. Pred kratkim je obhajal naš obče spoštovani mizarški mojster in mnogoletni naročnik »Slov. Gospodarja« ter »Slovenca« g. Anton Ingolič petdesetletnico svojega življenja. Jubilant zasluži radi svojega neumornega dela in svetlega značaja, da se ga ob tej priliki spomnimo ter mu iskreno čestitamo k slavlju, želeč mu, da bi mu bila druga polovica življenja svetlejša in milejša kot prva, ko je kot šestnajstletnik zapustil vole in ovce svojega očima na Pohorju in šel v mesto, da se nauči mizarstva. Delal je po raznih krajih, si končno šel v svojo vas po nevesto, ki mu je postala žena ter mu bila in mu je še najzvestejša spremljevalka v življenju. V začetku je bilo njuno življenje rezko. Ana je v tuji hiši zibala, Tonča pa si je zadel na ramena nekaj orodja in šel med Polance ze delom. Pa kupila sta si hišo, otroci so se množili in s podvojenim trudom sta delala, da se je delavnica večala in dobila moderne stroje. V tem je prišla vojna in delavnico je napolnilo čez sto ujetnikov, Ana je ostala sama s tremi otroci, Tonča pa je odšel v Galicijo in bil končno ujet in odveden v Moskvo. Od tedaj je pisal svoji ženi in otrokom, dokler se ni v mrzli jesenski noči nenadoma pojavil pod oknom ves kosmat in utrujen od dolge poti, ki jo je prehodil večinoma peš. Pa moral je spet v vojaše, dokler ni bilo končno konec vojske. Tedaj je začel pridno z nova, Bog ga je blagoslovil še z dvema sinovoma, tako da obhaja petdesetletnico svojega življenja in štiriinidesetletnico svojega mizarškega dela v eni najmodernejših delavnic v mariborskem okraju, njegovo delo hvalijo v Mariboru, Ptujju in še drugod. S ponosom lahko gleda na svojih pet otrok, od katerih je sin Anton baš skončal univerzo v Ljubljani, najstarejšo hčerko je pred kratkim poročil, najmlajšo pa bo v prihodnjih mesecih. Od obeh mlajših sinov pa bo eden vstopil v jeseni v mariborske šole, drugi pa v domačo osnovno šolo. A to še ni vse njegovo delo. Neumorno je delal v odboru domače požarne brambe, v občinskem svetu, v obrtnem društvu in drugod. Vzgojil je lepo število mizarških pomočnikov in že mojstrov, ki so bili odlikovani v Gradcu in drugod, živel je vzorno, podpirajoč revne in razširjeval je vedno in povsod pravo krščansko miselnost. Za to mu ključemo: »Še mnoga leta!«

Kalobje. V celjski bolnici je po kratki ter hudi bolezni dne 12. t. m. preminul dolgoletni župnik iz Kalobja g. Josip Kostanjevec. Rojen je bil pri Sv. Marjeti niže Ptuja (l. 1858) in je dočakal lepo starost 73 let. Rajni je bil dober in ljudomil človek in duhovnik ter daleč naokoli znan po svoji izvanredni gostoljubnosti. Kjer je služboval kot mlad kaplan in katehet, si je znal pridobiti ljubezen in udanost učiteljstva in šolske mladine. Kot župnik kalobski je imel vedno odprto, gostoljubno hišo. Če so prišli službujoči orožniki ponoči v oddaljeno hribovito Kalobje, so potrkali na vrata in bil jim je gotov gostoljubni sprejem. Znano je, da je postal gospod žup-

Za našo deco.

Čudoviti doživljaji starega zajca.

(Povesti ameriških črncev.)

(Dalje.)

Nato sta oba, čim brže sta mogla, odbežala ter pustila strica Volka, da zopet jadikuje pod skalo.

Kako je stari Zeka opeharil gospoda Človeka.

Nekega dne sta se srečala teta Lija in stari Zeka. Ko sta si povedala, kako je z zdravjem, sta si potožila skupno gorje: bila sta oba zelo lačna. Teta Lija je trdila, da umira gladu, Zeka pa je jadikoval, da se mu kar čreva trgajo, ker nima kaj jesti.

Ko sta tako govorila, sta slučajno po beli cesti zapazila gospoda Človeka, ki je nosil veliko gnjat. Staremu Zeki se je kar vse vrtelo, ko je videl tako lep kos mesa, obdan z mastjo.

Gospod Človek je prihajal vse bliže, a teti Liji in staremu Zeki so se čimdalje bolj slinile cedile. Stari Zeka se je nečemu domislil. Rekel je teti Liji, naj mu sledi, pa bolj od daleč, on pa jo je mahnil proti gospodu Človeku.

Kp je bil pri njem, ga je vljudno pozdravil in začel hoditi poleg njega. Nato si je začel brisati nos. Gospod Človek ga je vprašal, če ima nahod. Stari Zeka je odgovoril, da ne, da pa čuti

tako ugoden vonj kakor po zrelih breskvah. Nato se obriše še enkrat in reče kakor iznenaden:

»O, gospod Človek! Vi nosite meso! Pfuj! Kje ste našli tako smrdljivo meso?«

Gospod Človek se je čutil osramočenega. Da bo sramota še večja, je začela gnjat obletovati velika muha. Stari Zeka se je odmaknil nekoliko v stran ter si je tiščal nos. Gospod Človek bi se bil rad od sramote kar pogreznil v zemljo. Postal je, spustil gnjat kraj pota in vprašal starega Zeka, kaj naj napravi. Stari Zeka pa mu je odgovoril:

»Ko sem bil še mlad, sem čul, da je treba smrdljivo meso, če naj postane spet sveže, vleči po prahu. Jaz tega res nisem delal nikoli, vem pa, da mesu ne more škodovati, ker ga je lahko zopet oprati.«

»Nimaš li pri sebi vrvi, da bi gnjat vlekel?« je vprašal gospod Človek.

Stari Zeka se je nato zasmejal, ali neprestano si je tiščal nos.

»Eh, zame, ki sem živel toliko let po grmičjih, je povsod dosti vrvi.«

Nato je odskakljal s pota, pa se je kmalu zopet vrnil z vrvo, spleteno od dolge trave. Gospod Človek je rekel:

»O, to je predolgo!«

»Tako mora biti! Med Vami in gnjatjo mora biti čimveč zraku.«

Gospod Človek je zdajci privezal gnjat za en konec vrvi. Stari Zeka si je odtrgal vejico ter rekel, da bo hodil ob mesu in odganjal muhe. Gospod Človek je stopal naprej, vlekoč gnjat, stari Zeka pa je hodil zadi, čuvajoč meso.

Prav rad ga je čuval. Kmalu je vzel kamen in je, med tem ko je gospod Človek brezbrizno korakal naprej, odvezal gnjat ter privezal kamen namesto nje. Gospod Človek je kar dalje vlačil. Stari Zeka je še dalje odganjal muhe, gnjat pa

je ostala na cesti, da čaka tete Lije. Čez nekaj časa se je gospod Človek obrnil. Ali kaj je sedaj bilo s starim Zekom? Hop, hop, hop! in ni ga bilo več. Našla sta se s teto Lijo ob gnjati ter sta jo odnesla v gozd.

Teta Lija je predlagala, naj najprej poskusita, kakšno je meso. Odgriznila je kos, zatisnila oči, malo žvekala, cmoknila z jezikom, pogledala pobleže meso ter rekla:

»Brat Zeka, to je jagnjetina.«

»Ni, teta Lija!«

»Brat Zeka, še enkrat ti povem, da je to jagnjetina.«

»Ni, ni, teta Lija! Gotovo vem, da ni.«

Zdaj je tudi stari Zeka odgriznil kos, zatisnil oči, žvekal nekaj časa, cmoknil z jezikom ter naпослед rekel, da bi se mu hotelo sveže vode. Skočil je v grmovje, pa se je kmalu zopet vrnil, brisoč si zadovoljno gobček. Teta Lija je tudi hotela piti vode.

»Brat Zeka, kje si našel vodo?«

»Tam, na oni strani pota pod hribčkom na dnu dolinice.«

Teta Lija je je mahnila v tisto smer, stari Zeka pa se je počehljajal za ušesi in ji želel srečno pot. Teta Lija je tekla in tekla, preiskala je vznožje celega hribčka, da bi prišla do vode, ali vode nikjer.

Medtem je izkopal stari Zeka jamo in je vanjo skrnil meso. Nato je odtrgal debelejšo šibo in ko je slišal, da se teta Lija vrača, je udarjal z njo po deblih ter pri vsakem udarcu kričal:

»Ah! Milost, gosp. Človek!« Klik, klak! »Ah! milost, gospod Človek!« Pač, pač, pum, pum! — »Ah! Milost, gospod Človek!« Nisem bil jaz! Teta Lija je ukradla Vašo gnjat!« Klak, klak!

Ko je teta Lija čula to udarjanje in klicanje, se je ustavila. Kadar je šiba ob drevo zapela, je malce odskočila ter pri sebi rekla:

»Tako, tako! To ti je dobro, brat Zeka! Hočeš še mene spraviti v to zadevo. Poslal si me po vodo tja, kjer je niti ni. Prav ti je!«

(Dalje prihodnjič.)

Huda smrt.

Butalci so bili že od nekdaj zelo pametni. Za vsako reč so vedeli pravi lek.

Nekoč so videli, da je na travniku vse polno krtin. Kaj storiti? Našel se je fant, ki je bil tako pogumen, da je krta živega ujel. Dali so ga v kletko, postavili na mizo sredi trga in tam so se zbrali prebivalci mesta, da bi toliko škodljivo žival sodili.

Da tak škodljivec ne zasluži druge kazni, kakor smrt, o tem so se sodniki kmalu zedignili. Ali kako smrtno kazen naj izvršijo? Nekateri ljudje so bili za obešenje, ali zločinec ni imel pripravega vrata. Drugi so ga hoteli obglaviti, pa se jim je zdela taka kazen preveč častna za takega hudobneža. Tudi predlog, da bi žival živo sežgali, ni našel odobrenja, ker so rekli, da bi bil krt potem nekak mučenik in bi ga ljudje morda začeli celo obžalovati.

Tedaj je vstal stari in začel govoriti: »Resno stvar obravnavamo, kajti iznebiti se hočemo strašnega zločinca, kateri nam izpodkopa va tla, na katerih živimo. Krta so torej naši smrtni sovražniki. Če pa pomislimo, kako ga naj kaznujemo, mislim, da vsi načini, o katerih smo slišali, niso dovolj učinkoviti. Še zanamci morajo pripovedovati, kako hudo smo kaznevali žival, katera je hotela nam do živega. Zato predlagam najstrašnejšo smrt, ki si jo moremo misliti. Krta živega pokopljimo.«

Sodniki in ljudstvo so soglasno odobraval predlog. Vsi vkup so torej šli na velik travnik. Tam so izkopali jamo, dali vanjo krta in jo zasipali. Sodba je bila izvršena. Vprašanje je le, ali se je krta zdela tako strašna.

On njega odvisno. Prijatelj vpraša prijatelja: »Kam pa hitiš?« — »Na sodnijo.« — »Ali ostaneš dolgo tam?« — »To je odvisno od sodnika.«

»CROATIA« zavarovalna zadruga v Zagrebu, naša največja in najstarejša domača zavarovalnica, ima od 1. julija t. l. pisarno svojega Glavnega zastopstva v Mariboru v Stolni ulici št. 1 I. nadstropje. 1103

Hiša s trgovino in gostilno, ki ima krajevno pravico, z gospodarskim poslopijem, 3 orali lepih njiv, sadonosnik, vse arondirano in ob državni cesti v Bukovcih pri Ptuj, se prodaja. Naslov: I. Stumberger, Breg šte. 41 pri Ptuj. 1088

Sprejem vaje za lončarsko obrt. Kožuh Franc, Pilštanj. 1077

Koleselj lepi se prodaja. Zrkovci šte. 16, pošta Maribor. 1096

Lepo posestvo na prodaj. Zraven tovarne v Ceršaku št. 19. Posestvo meri 6 ha 94 a 34 m². 6 oralov prvovrstnih njiv, vinogradov, gozd, travniki, sadonosniki. Poslopja vsa zidana, 5 sob, 2 kuhinji, stiskalnica, posebej stoječa vila. Pripravno za kako obrt, ker je na prometnem kraju. Proda se s celim inventarjem za 250.000 Din, brez inventarja 190.000 Din. Bauman Franc, Ceršak, pošta št. II v Slov. goricah. 1093

150 do 300 Din dnevno zaslužijo oni, ki imajo mnogo poznanstev! Za odgovor znamko! — Kosmos, Ljubljana, poštni predal 307. 964

Sadjerejci, vinogradniki! Ne odlagajte z nabavo prvovrstnih patentnih sadnih in grozd nih mlinov, katere naročate edino pri prvi strojni delavnici Matija Kozinc v Sevnici ob Savi. 1062

Pozor kmetovalci! Sadni mlini, zelo dobro izdelani, se dobijo po zelo nizki ceni pri Rudolfu Dergan, Laško. Kdor se zanima, naj takoj piše na gornji naslov. Proda se tudi mavec za gnojenje po 30 Din za 100 kg pri gori imenovani firmi. 1076

Seme rudeče detelje (Inkarnata) se dobi pri F. Huber, Maribor, Aleksandrova c. 1. 1068

Apno belo lepo iz Zagorja, zmiraj frišno se kupi najcenejše v staroznani trgovini H. Andraschitz, Maribor, Koroška cesta--Vodnikov trg. 870

Pozor, kmetje in posestniki! Trboveljski portland-cement, nosilci, železo za beton, betonske cevi, okovi in celi material za zgradbe in opeko kupite najugodnejše v veletrgovini z železnino in gradbenim materialom: H. Andraschitz, Maribor, Vodnikov trg--Koroška cesta. 871

Mostin, moštova esenca za napravo zdrave domače pijače se dobi v drogeriji Kanc-Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 1035

Kovčki, torbice, aktovke, nahrbtniki na izbiro in popravila istih po najnižjih cenah v novo odprti torbarski delavnici Karlo Josipa, Maribor, Kopališka ulica 2 (Scherbaumov paviljon). 1029

Učenca

Iščem za svojo trgovino z mešanim blagom. Fant mora biti zdrav, priden, pošten in dober v računstvu. Starost okoli 14 let. Ponudba na: Jos. Pauer, Braslovce. 1088

DENAR

si prihranite, ako kupite sukno za moške obleke, volneno za ženske obleke, platno za vsakovrstno perilo, svilene rute, srajce, ovratnike, kravate, dežnike, nogavice itd.

„PRI SOLNCU“

Celje, Glavni trg 9

Za obilen obisk se priporoča 318

ALOJZ DROFENIK

Kmetje in kmetice!

Najceneje kupite ves stavbeni material, specializirsko, manufakturno, galanterijsko in železno blago pri

Karl Sima, Poljčane.

Istotam prodaj vse deželne pridelke, staro železo, kosti, ščetine in cunjaje najdražje. Postrežba točna in solidna. Prepričajte se o cenah! 1066

Za god sv. Ane!

Zelo primerno darilo:

SVETA MATI ANA

Molitvenik za žene in matere. Razprodajalec znaten popust!

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Denar naložite najboljši in najvarnejši pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. D. Z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Eh, no — narosled se te le zgodilo,
da se te ljubko detece rodilo...
Zdal Zlatica te nežna mlada mati,
vsa njena sreča je otroček zlati.

In zdal se Zlatica spominja sama,
kako to je vzgojila blaga mama.
Otroku šiva vere zani perilo
V pomoč ti Zlatorogovo je milo.

Oi zlata Zlatica — glas gre okrog:
nad vse le terpentinsko milo Zlatorog!

(Nadaljevanje sledi.)

Oglasi v „Slov. Gospodarju“
imajo najboljši uspeh!

Fran Strupi, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo
steklene in porcelanaste posode, sve-
tiljik, ogledal, raznovrstnih šip, lepih
okvirov itd. — Prevzema vsakršna
steklarska dela. — Najsolidnejše cene
in točna postrežba.

Na drobno!

Na debelo!

Zgodovina lavantinske škofije.

Znamenita knjiga, ki opisuje zgo-
dovino naših krajev od leta 1228
do 1928, delo zgodovinarja dr. Fr.
Kovačiča. Obseg knjige znaša 491
strani na izredno finem papirju
ter 65 strani zgodovinskih slik na
umetniškem tiskarskem papirju.
Da si morejo knjigo omisliti tudi
oni, ki ne morejo izdati veliko de-
narja za knjige, se je znižala cena
od 150 Din

na Din 70.—.

Naročniki »Slovenskega Gospo-
darja«, kupite to velezanimivo
knjigo!

Pišite po njo

Tiskarni sv. Cirila
v Mariboru.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo
v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog zna-
ša nad Din 100.000.000.—.
Posojila na vknjižbo, po-
roštvo ter zastavo pod
najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000
članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek
plačuje posojilnica iz sve-
jega in ga ne odteguje
vlagateljem.